

The REVELATION of Jesus Christ to His Apostle John

Joe McKinney

REVELATION An Unorthodox Interpretation

Randolph Dunn

**“The kingdom of the world has become the
kingdom of our Lord and of his Messiah and he will
reign for ever and ever.”**

Ufunuo wa Yesu Kristo kwa Mtume Wake Yohana

Joe McKinney

Yaliyomo katika kitabu hiki ni maono ambayo mtume Yohana alipewa kutoka kwa Bwana kwenye kisiwa cha Patmo karibu miaka 2000 iliyopita. Kwa muda wa miaka mingi kitabu cha Ufunuo kimekuwa kichwa cha mijadala isiyohesabika na chanzo cha kila aina ya makisio mabaya. Watu wengi wanaogopa kusoma kitabu. Wengine wanaila na kumezwa na udadisi. Ukisoma fafanuzi 1000 za Ufunuo, utasoma tafsiri elfu moja. Ikiwa hukukatishwa tamaa na jambo hili, kumbuka kwamba kitabu hicho kiliandikwa si kuficha ukweli bali kuufunua na kusomwa, kueleweka na kutiwa na wale watu walioandikiwa miaka 2000 iliyopita. Jina la kitabu pamoja na neno la kwanza katika kitabu (kwa Kigiriki "apokalupsis") linamaanisha "ufunuo." Ni vizuri kujua kwamba kitabu hiki kina matumizi makubwa ya vitendo kwa Wakristo wa nyakati zote. Itafaa kujitahidi kusoma na kujaribu kuelewa ujumbe wake.

Tafsiri isiyo ya kawaida

Randolph Dunn

Kufasiri Ufunuo wa Mungu kwa Yohana ni mdogo kwa ujuzi na uwezo wa kiakili wa mfasiri. Maoni yanayotolewa yanaweza kuwa sahihi au yasiwe sahihi kutia ndani maoni ya wasomi wa Biblia. Kwa hivyo, tunakuhimiza ujifunze Maandiko Matakatifu kwa kina kabla ya kukubali tafsiri hii, au yale ya maoni mengine, kabla ya kufikia hitimisho lako mwenyewe.

Ufunuo, kama zile nyaraka, unaelekezwa kwa hadhira maalum, "yale makanisa saba katika Asia" (1:4). Hawa walikuwa wasikilizaji wa karibu ambao walijua hali zao zilizowasilishwa katika ujumbe. Hata hivyo, mengi yanaweza kukusanywa na Wakristo wote leo (hadhira ya mbali) kwa kusoma nyaraka na Ufunuo.

Sura chache za kwanza za somo hili fupi zinahusiana na "hadhira ya karibu", wakati sura za baadaye zinahusiana na "hadhira ya mbali."

Funguo Muhimu za Kuelewa Ufunuo

1. Elewa kwamba maono haya yalitolewa, yaliandikwa na kusambazwa kwa Wakristo fulani wanaoishi mahali fulani kwa wakati fulani katika historia. Ufafanuzi wowote tunaochukua unapaswa kuzingatia ukweli huu: Dhiki ambayo kitabu kinarejelea ilikuwa tayari inatokea (1:9), angalau kwa sehemu. Makanisa hayo ya Asia (wasomaji asilia) yangebarikiwa kwa kusoma kitabu hiki (1:3). Je, kwa mfano, unabii kuhusu USSR, mapapa wa kikatoliki au tukio lolote katika karne yetu ya sasa, kama watu fulani wanavyokisia, ungewezaje kuwasaidia ndugu hao wa karne ya kwanza? Kinyume chake, maono haya yalikuwa kwa ajili yao na yangeweza kutumiwa nao katika maisha yao. Ufunuo uliandikwa ili kueleweka na Wakristo ambao ulielekezwa kwao. Kwa hiyo, ili kuelewa Ufunuo, tunahitaji kuwa na uelewaji fulani wa usuli wa nyakati na hali za maisha za Wakristo ambao Ufunuo ulielekezwa kwao.

2. Elewa kwamba kitabu cha Ufunuo kinahusika na matukio ya kinabii na matukio haya yangetokea "karibuni." Hii inathibitishwa wazi mara kadhaa katika kitabu chenyewe. Karibu miaka 2,000 iliyopita (karne ya kwanza BK), inasemekana kwamba mambo haya yaliyotabiriwa yangetokea hivi karibuni (1:1; 22:6). Wakati ulikuwa tayari umekaribia ambapo Yohana aliandika kitabu chapata miaka 2000 iliyopita (1:3; 22:10). Tazama swali la "usitie muhuri kitabu" (Danieli 8:26; 12:4, 9 na Ufunuo 22:10). Kutia muhuri unabii wa Danieli kulimaanisha kwamba matukio yaliyotabiriwa aliyofunuliwa hayakupaswa kujulikana

kwa watu kwa sababu yalirejelea wakati ujao ulio mbali. Hiyo "wakati ujao wa mbali" ilikuwa karibu miaka 400. Yesu mwenyewe alihubiri mwanzoni mwa huduma yake "Tubuni kwa maana ufalme wa mbinguni umekaribia" (Mathayo 4:17). Muda mfupi baadaye akasema, "Amin, nawaambia, wako wengine papa hapa ambao hawataonja mauti hata wauone ufalme wa Mungu ukiwa na nguvu." (Marko 9:1) Hilo linaonyesha kile ambacho Yesu alimaanisha aliposema kwamba jambo fulani lilikuwa "karibu."

Ufaafu wa Ufunuo kwetu leo hauko katika matukio yaliyofunuliwa (matukio hayo yangetokea karibu na nyakati ambazo yaliandikwa) bali katika kanuni za kutia moyo na ushindi wa milele kwa Wakristo katika matatizo. Kanuni na maneno haya ya kitia-moyo kwa Wakristo waaminifu hutumika kwetu sikuzote lakini matukio yaliyotabiriwa katika Ufunuo hayapaswi kutumiwa kihalisi kwa siku yetu. Inaeleweka kwamba matukio ya unabii wa Ufunuo tayari yametukia.

Mtu anaweza kufikiria kwamba ratiba ya Mungu si ratiba ya mwanadamu au kwamba "siku moja kwa Bwana ni kama miaka elfu kwetu." Hiyo ni kweli (2 Petro 3:8), lakini Mungu anapobainisha kipindi cha wakati kwa wanadamu katika lugha ya wanadamu, tungemtarajia kutumia maneno ambayo wanadamu wangeelewa. Hii ni kweli hasa wakati ujumbe unaandikwa kwa watu fulani katika wakati fulani katika historia, na kusambazwa kwao na kuambiwa kuyashika yaliyoandikwa. Kwa kuzingatia hayo yote, ikiwa Yesu aliwaambia mambo hayo yangetukia upesi kwa sababu wakati ulikuwa karibu, tungeona kuchelewa kwa miaka 2000 kuwa kutofaulu.

3. Elewa lugha ya ishara. Kitabu hiki ni kumbukumbu ya maono ambayo mtume Yohana aliona kwenye kisiwa cha Patmo karibu na mwisho wa karne ya kwanza BK Maono hayo yalikuwa katika umbo la mifano na takwimu. Aliona dragoni, wanyama, Yesu akiwa na upanga ukitoka kinywani mwake na macho ya mwali wa moto, theluthi moja ya jua likizimwa na uhai ukiendelea duniani. Haziwezi kueleweka kihalisi lakini zinawakilisha watu, mahali, vitu, matukio, kanuni na ukweli. Ili kuelewa lugha ya kitamathali, tunapaswa kufasiri maana ya ishara. Wakati mwingine tafsiri hutolewa katika kitabu chenyewe. Katika kesi hizi, ni ya uhakika. Wakati fulani ishara hizo zinafanana na zingine zinazopatikana katika Biblia na maana yake ni rahisi kuelewa. Katika kesi hizi, tunaweza kuwa na imani fulani katika tafsiri. Wakati fulani ni lazima tufasiri ishara kulingana na uelewa wetu wa ujumbe wa Biblia kwa ujumla, historia ya wakati ulipoandikwa na hata akili nzuri ya zamani tu. Katika kesi hii, kila mtu ana haki ya maoni yake. Hii haimaanishi kwamba hatuwezi kuelewa lugha ya ishara; tu kwamba hatupaswi kuwa waaminifu sana wakati ni suala la mawazo yetu wenyewe ya kibinadamu.

a. Baadhi ya mifano ya tafsiri hiyo inapatikana katika kitabu chenyewe:

1. Anayefanana na mwana wa Adamu (1:13, 17-18)
2. Vinara saba vya taa (1:13, 20)
3. Nyota saba (1:13, 20)
4. Mashahidi wawili (11:3, 4)
5. Joka (12:9)
6. Watu 144,000 (14:4)
7. Mnyama wa baharini (17:8)
8. Pembe kumi (17:12)
9. Kahaba (17:18)
10. Vichwa saba (17:9)

b. Mifano wakati tafsiri inapatikana katika sehemu nyingine za Biblia:

1. Muhuri wa Mungu (Ufunuo 7:1-4 na Ezekieli 9:1-9)
2. Mwana wa Adamu (Ufunuo 1:1-20 na Danieli 7:9ff; 10:5, 6; Ezekieli 1:7, 26ff; 3:2)
3. Kiti cha enzi mbinguni (Ufunuo 4; Isaya 6:1 na Zekaria 5:1-3)
4. Kitabu cha uzima (Kutoka 32:33; Zaburi 69:28; Malaki 3:16; Isaya 22:22)
5. Pima hekalu (Ezekieli 40:3; Zekaria 2:1 na kuendelea)
6. Kula kitabu (Ufunuo 10:5-11 na Ezekieli 2:8-3:14)
7. Karamu ya ndege (Ezekieli 39:16-20)
8. Gogu na Magogu (Ezekieli 38; 39)
9. Mbingu mpya na nchi mpya (Isaya 65:17ff; 66:22ff)

4. Ufunguo mmoja ni kuelewa muktadha wa kihistoria wakati kitabu kilipoandikwa; yaani ni nini kilikuwa kinaendelea ndani ulimwengu katika siku za watu waliopewa kitabu. Katika kesi hiyo, Milki ya Kirumi ilitawala ulimwengu. Kuelekea mwisho wa karne ya kwanza WK, walianza dini ya kulazimishwa ya kumwabudu maliki. Domitian, mfalme wa nane, alijitwalia cheo cha "Bwana na Mungu wa Ulimwengu." Yeyote aliyekataa kutambua hili atateseka kwa kukataa kwake. Maelfu ya Wakristo walikuwa wameteswa na kuuawa. Dola na kanisa vilikuwa vimeingia katika migogoro ya kifo na Wakristo, bila mamlaka ya kisiasa, silaha au majeshi, ushawishi katika serikali au rasilimali za kifedha, walikabiliana na "mfalme wa ulimwengu" na wakamshinda! Bei ya ushindi ilikuwa juu, lakini walishinda.

Utawala wa Kirumi ulitawala kipindi hicho cha historia kijeshi, kijamii na kitamaduni. Ilitawala kutoka Uingereza hadi Afrika hadi Mto Euphrates. Majeshi yake yalidumisha udhibiti wao juu ya mataifa mengi. Ushindi wa kijeshi na biashara ulifafanua Dola. Anasa, pamoja na umaskini na utumwa zilichangia kuzorota kwake kwa maadili. Sura ya kwanza ya Warumi inatoa sampuli.

Roma pia ilikuwa kitovu cha dini. Ushirikina (miungu ya Kirumi) na matambiko yaliwaacha watu watupu kimaadili na hivyo Ukristo ukapata shamba lenye rutuba kwa ajili ya uinjilisti. Lakini Roma, ili kuunda hali ya umoja kati ya watu walioshindwa na kushikilia mamlaka juu ya wale waliowashinda, iliunda dini ya kifalme, ikijenga mahekalu ya kipagani na kufanya miungu kutoka kwa wafalme. Kaizari alizingatiwa kuwa mtakatifu. Kuabudu maliki kuliwakilisha tendo la uaminifu kwa Milki. Augusto alikataa ibada hiyo huko Roma, lakini aliiruhusu katika majimbo. Matendo haya yalipokutana na dini za Mungu mmoja kama Uyahudi na Ukristo, mateso yalianza.

Caligula (Mwaka 37-41 BK) alijaribu kuitekeleza, akiweka sanamu zake kwenye mahekalu yaliyozunguka Milki, lakini alikufa kabla ya kuota mizizi. Katika mwaka wa mwisho wa utawala wake huko Rumi, Nero (mwaka 54-68 BK) aliamuru kuteswa kwa Wakristo kwa kuwa tishio kwa Dola. Baada ya kifo cha Caligula, hakuna maliki yeyote aliyendeleza ibada hii kwa bidii hadi wakati wa Domitian. Hata hivyo, mahekalu yalikuwa yakijengwa kwa ajili ya jambo hili katika Milki yote wakati wa karne ya kwanza.

Domitian (AD81-96) sio tu aliongoza mateso huko Rumi, bali katika Dola yote. Alijitangaza kuwa "Bwana na Mungu" kabla ya kifo chake, akitaka raia wake wamsujudie. Kukataa kwao kulifanya kutokuwa na heshima na kitendo cha uhaini. Jaribio la uaminifu kwa Dola, na pia kwa mfalme, lilikuwa ni salamu: "Kaisari ni bwana". Walilazimika kufukiza uvumba juu ya madhabahu. Kukataa ilikuwa kutokuwa mwaminifu. Kufanya hivyo kulikuwa uthibitisho kwamba mtu hakuwa Mkristo. Wengi walifanya hivyo ili kuokoa maisha yao. Muda si muda, chini ya Domitian, Ukristo ulitangazwa kuwa dini haramu. Milki ilijiweka tayari kutekeleza ibada ya maliki na kuwaadhibu Wakristo.

Ilikuwa katika mkoa wa Kiroma wa Asia Ndogo ambapo ibada ya maliki ilisitawishwa zaidi. Kulikuwa na vikundi vya maafisa wa Kirumi walioitwa concilia, ambao kusudi lao lilikuwa kuendeleza ibada ya maliki. Walijenga sanamu za maliki na madhabahu kwa ajili ya ibada yake. Wakisafiri kutoka jiji hadi jiji, walisikia mashtaka dhidi ya yeyote ambaye alikataa kukiri, "Kaisari ni bwana." Hawa wangepelekwa mbele ya

concilia ambapo wangetoa ungamu hili hadharani. Ikiwa hawakufanya hivyo, wangehukumiwa kuwa wasaliti wasioamini Mungu wa maliki na Milki, mali zao zingeweza kutwaliwa na adhabu yao ifaayo itolewe, kutia ndani kifo.

Paulo alitangaza kanuni iliyosababisha pambano kuu kati ya kanisa na mfalme Domitian. Hata kabla ya pambano hili Wakristo walikataa kumwabudu Domitian hivyo walichukiwa na kuteswa (1 Wakorintho 8:5-6). Uongo ulienezwa kuhusu Wakristo ili kuwachafua. Mifano: "Wanafanya ngono wa jamaa, kaka na dada wanaoa," "Wanakunywa damu wakati wa mikutano yao," nk. Sio tu Dola iliyolipinga kanisa, lakini pia wale waliofanya biashara ya vitu vya kidini vya kipagani na watu wa dini nyingine walipinga imani ya kweli.

Muktadha wa kihistoria unapatikana katika historia ya kilimwengu lakini pia ndani ya kitabu cha Ufunuo. Kuijua historia hii ni muhimu sana kwa tafsiri nzuri ya maono hivi kwamba tunahitaji kuona sura ya 12, 13 na 17, kabla ya kuendelea.

5. Tarehe ya maono ni muhimu ili kuthibitisha muktadha wa kihistoria. Hakuna makubaliano kuhusu tarehe lakini kuna mawazo makuu matatu.

Wakati wa Nero (AD54-68)

Wale wanaounga mkono nadharia hii wanafasiri 11:1-2 kuwa ina maana kwamba Hekalu la Yerusalemu lilikuwa bado halijaharibiwa wakati wa kuandika (ilitokea mwaka 70 BK).

Kinyume na nadharia hii, hakuna ushahidi kwamba mateso chini ya Nero yalikuwa zaidi ya ndani tu. Hakuna ushahidi kwamba mateso hayo yalipelekwa mikoani. Ugumu mkubwa wa kuchumbiana katika kipindi cha Nero ni ukosefu wa ushahidi kwamba ibada ya Nero ilikuzwa kikamilifu. Pia, hekalu linalotajwa katika 11:1, 2 linaweza kuwa la mfano katika kitabu cha mfano.

Wakati wa Vespasian (AD69-79)

Tafsiri ya asili kabisa ya 17:9-11 inayorejelea wafalme watano ambao tayari wameanguka itakuwa: Augustus, Tiberio, Caligula, Klaudio na Nero. "Mmoja yuko" angekuwa Vespasian na "mwingine bado hajaja na atakapokuja, lazima aendelee kwa muda mfupi" angekuwa Tito ambaye alitawala miaka miwili tu. "Na yule mnyama aliyekuwako, naye hayuko, yeye mwenyewe ndiye wa nane, naye ni mmoja wa wale saba, naye anakwenda kuangamia," basi angekuwa Domitian.

Ona 17:8, 11. "Yule mnyama uliyemwona alikuwako, naye hayuko, naye atapaa. Wakati Ufunuo ulipoandikwa, yule mnyama hakuwa. Ikiwa mnyama anawakilisha Rumi ya kifalme iliyotesa kanisa (Nero na Domitian) basi Ufunuo haungeweza kuandikwa wakati wa ufalme wao.

Wakati wa Domitian (AD 81-96)

Irenaeus, mwanafunzi wa Polycarp, aliandika hivi: "Hatutajiharisha wenyewe kwa kutamka kwa hakika jina la Mpinga-Kristo, kwa sababu ikiwa ingefaa kwamba jina hili lifichuliwe wakati huu wa sasa, lingetangazwa na yule aliyeona Ufunuo. 5:30:3). Huu ndio msingi mkuu wa kufikiri kwamba Ufunuo uliandikwa katika utawala wa Domitian. Ni wazi, somo si hivyo slutgiltig. Muktadha wa kihistoria wa kitabu (mgogoro kati ya kanisa na Ufalme wa Kirumi) ulitabiriwa katika kitabu lakini maono yalipokelewa wakati pambano hili bado lilikuwa unabii. Wakati wa kitabu kinachoonekana katika barua kwa makanisa katika sura ya 2 na 3 unaonyesha mateso ya Wayahudi katika Asia badala ya Warumi.

6. Tafsiri yoyote ya Ufunuo inategemea sana njia iliyotumiwa. Kwa karne nyingi, mbinu nyingi zilikuwa zimezingatiwa, kila moja ikitegemea nadharia maalum, na kusababisha tafsiri nyingi tofauti. Hakuna kitabu kingine cha Agano Jipya ambacho kimefasiriwa kwa njia nyingi tofauti. Fikiria njia kuu tano ambazo Ufunuo umefasiriwa:

a. Mbinu Iliyopita au ya Utangulizi - Katika maana kali ya neno hili, hii ina maana kwamba Ufunuo wote ulitimizwa zamani, katika siku za Ufalme wa Kirumi. Jambo la msingi hapa ni kwamba Ufunuo ni picha ya hali ya Dola katika sehemu ya mwisho ya karne ya kwanza.

Ufunuo lazima uchunguzwe na kufasiriwa kwa kuzingatia mazingira ya kihistoria ya mwandishi na wale waliopewa na kwa kuzingatia kwamba lengo lililokusudiwa la kitabu lilikuwa kuwafaraji wasomaji hao. Yohana aliandika hasa kwa ajili ya kutia moyo na kuwajenga waamini wa siku hizo na kutibiwa kwa matukio yaliyohusiana nao. Kwa hiyo, Ufunuo ni kitabu chenye maana ya kiroho iliyounda mkono hali mahususi ya kihistoria. Walakini, kama inavyotokea katika unabii mwingi, kweli za msingi ni kweli katika siku hizi kama ilivyokuwa siku hizo. Kwa kadiri msomaji anavyoona mafundisho yaliyowatia moyo Wakristo kubaki waaminifu kwa Yesu Kristo wakati nguvu za uovu zilipojaribu kuwashinda, thamani ya kitabu hiki, katika enzi yoyote, inaeleweka. Hata hivyo, mtu anapoteza mwelekeo wa historia na madhumuni ya mwandishi katika muktadha huo, karibu aina yoyote ya tafsiri ya ishara inaweza kufanywa. Ni muhimu kuuweka Ufunuo katika muktadha ufaao wa kifasihi na kihistoria ili kuusoma kwa ufahamu. Labda hakuna kitabu kingine cha Agano Jipya kinachotegemea historia yake ya kihistoria kwa tafsiri yake.

Alama zinawakilisha watu, matukio, ukweli na kanuni. Ushahidi wa ndani wa Ufunuo unaonyesha kwamba njia hii ya kufasiri ndiyo yenye upatanifu na yenye ufanisi zaidi kwa ufahamu sahihi wa unabii uliomo katika kitabu hicho.

b. Mbinu ya Futurist - njia ya kufafanua kulingana na nadharia hii inaona Ufunuo unaohusiana na matukio yaliyotangulia na kufuata ujio wa pili wa Kristo. Wazo hili linauchukulia Ufunuo kuwa wa eskatolojia kabisa, kitabu cha unabii ambao bado haujatimizwa, na kusisitiza kwamba kila kitu kifasiriwe kihalisi iwezekanavyo. Ni kutokana na wazo hili kwamba Ugawaji ulikuja, ukiwa na utaratibu na kuenezwa na Biblia ya Schofield. Nadharia hii inasema kwamba Yesu alikuja mara ya kwanza kusimamisha Ufalme, lakini, kwa sababu ya kukataliwa kwake na Wayahudi, kanisa lilianzishwa kama mabano (mbadala) katika historia hadi wakati ambapo Ufalme ungesimamishwa duniani. Kundi hili pia linaichukulia Israeli ya wakati ujao kuwa halisi na hivyo kusisitiza juu ya urejesho halisi wa ufalme wa Israeli.

Shida ni kwamba Ufunuo ni wa ishara sana kote, na kuufasiri kihalisi hauwezekani. Thamani ya kitabu hicho ingekuwa hasa kwa Wakristo walioishi karibu na kurudi mara ya pili kwa Kristo badala ya wale ambao kilielekezwa kwao.

c. Mbinu ya Kihistoria - Njia hii inazingatia Ufunuo kama muhtasari wa historia ya kanisa (au historia ya wanadamu wakati wa kipindi cha kanisa), tangu wakati wa Yohana hadi mwisho wa nyakati. Wazo ni kwamba matukio ambayo tangu siku za Yohana hadi mwisho wa wakati yameelezwa katika kitabu. Kupitia njia hii watu kama Napoleon, Saddam Hussein, Papa, na Adolph Hitler na matukio kama vile Vita vya Kidunia vya pili, kuanguka kwa ukomunisti, muungano wa nchi za Ulaya na kuundwa kwa "Euro," sarafu ya pamoja ya Ulaya, yanaonekana katika kitabu.

d. Mbinu ya Kifalsafa - Mbinu hii ya kufasiri inasema kwamba Ufunuo ni kitabu cha kishairi kinachofundisha tu ukweli wa kiroho lakini hakirejelei matukio ya kihistoria yaliyopita au yajayo. Msingi wa njia hii ya kufasiri ni katika wazo kwamba Ufunuo ni mjadala unaohusu nguvu za msingi za matukio, lakini si mjadala wa matukio halisi. Katika kila kisa, alama zinaeleweka kama zikirejelea migogoro ambayo inaweza kurudiwa tena na tena. Wanaweza kuwa na mwendelezo au wasiwe nayo. Kwa hiyo, msisitizo mkuu ni juu ya uwasilishaji wa mgogoro wa kudumu kati ya wema na uovu.

7. Ufunguo wa kufasiri Ufunuo ni kutambua muhtasari mzuri wa maono, hasa katika sura ya 14-21. Kuwa na uwezo wa kuona mpango au utaratibu katika maendeleo ya maono inapaswa kutusaidia kutambua uhusiano kati ya mazingira ya kihistoria, lugha iliyotumiwa na madhumuni ya kitabu. Katika muhtasari ufuatao, ona hasa sura za 14-21.

Muhtasari wa Ufunuo

I. Utangulizi (1:1-20)

Huu ni ujumbe wa Mungu kwa kanisa la Asia (1:1-11).

Yesu, mtukufu, mwenye nguvu, mtakatifu na aliye hai yuko katikati ya makanisa. (1:12-20)

II. Yesu Anatuma Barua kwa Makanisa Saba ya Asia (2-3)

Efeso, Smirna, Pergamo, Thiatira (2:1-29).

Sardi, Filadelfia, Laodikia (3:1-22)

III. Chumba cha Enzi mbinguni (4:1-11)

Ujumbe wa faraja kwa Wakristo: Mungu ndiye anayesimamia hali hiyo (na si mfalme wa Kirumi).

IV. Mwana-Kondoo Anachukua Kitabu Kilichotiwa Muhuri (5:1-14)

Ujumbe wa faraja kwa Wakristo: Yesu alishinda na anastahili kufungua kitabu cha hukumu za wakati ujao dhidi ya wasiotii.

V. Yesu Anafungua Mihuri ya Kitabu (6:1-8:1)

Hukumu 4 kali za Mungu dhidi ya waasi, wenye dhambi na watesi wa kanisa zinafunuliwa na kutekelezwa na Yesu.

1. Farasi mweupe na mpanda farasi wake (6:1-2) - Yesu, Neno, aliyemshinda ibilisi na kumhukumu mwenye dhambi.
2. Farasi mwekundu na mpanda farasi wake (6:3-4) - Upanga, vita, uvamizi.
3. Farasi mweusi na mpandaji wake (6:5-6) - Njaa
4. Farasi wa rangi ya kijivujivu na wapandaji wake (6:7-8) - Tauni, hayawani-mwitu na kifo.
5. Wafia imani huomba kulipiza kisasi (6:9-11). Hukumu hizi ni dhidi ya watesi wa kanisa lakini mateso yatadumu kwa muda mrefu zaidi. Mungu atatoa nafasi ya toba.
6. Tangazo la siku ya ghadhabu ya Mungu na Mwanakondoo. (6:12-17) Subira ya Mungu ina mipaka. Wakandamizaji wataangamizwa.

VI. Muda wa Kuelezea na Kufaraji:(7:1-17)

144,000 wa Israeli Watiwa Muhuri(7:1-8)Watumishi wote wa Mungu wanalindwa wakati Mungu anapomimina ghadhabu yake juu ya adui wa kanisa.

Umati Mkubwa Mbinguni (7:9-17) Ulinzi wa Mungu hufanya kazi! Wale waliopitia dhiki kuu wana furaha na usalama.

VII. Yesu Anafungua Muhuri wa Saba: Baragumu Saba (8:1-21)

Maelezo ya siku ya ghadhabu ya Mungu yanaendelezwa kwa namna ya tarumbeta saba (mapigo saba).

1. Tarumbeta ya kwanza: Tatu ya mimea iliyoharibiwa - shambulia chakula.
2. Baragumu ya pili: Tatu ya viumbe vya baharini na meli zilizoharibiwa - biashara ya kushambulia.
3. Baragumu ya tatu: Theluthi ya mito na chemchemi huwa chungu, - hushambulia maji ya kunywa.
4. Tarumbeta ya nne: Tatu ya jua, mwezi, na nyota ilipiga, - mazingira ya kushambulia.
5. Baragumu ya tano (ole wa kwanza): Nzige kutoka kuzimu huwatesa watu - ufisadi wa ndani.
6. Baragumu ya sita (ole wa pili): jeshi la mashambulizi 200,000 na kuua theluthi moja ya wanadamu - uvamizi wa nje.

Hukumu hizi ni za kuwaonya madhalimu na kuwalingania kwenye toba lakini hakuna kitu. Sasa ni kuangamiza.

VIII. Muda wa Kueleza na Kufaraji (10:1-11:14).

Yohana Anakula Kitabu Kidogo (10:1-11)

Tarumbeta ya saba itakapolia, hukumu ya Mungu dhidi ya adui itakuwa kamilifu.

Yohana Anapima Patakatifu (11:1-2)

Kanisa litateseka katika pambano na Rumi lakini litahifadhiwa.

Mashahidi Wawili Wanauawa Lakini Wanafufuliwa (11:3-14)

Mungu atalihifadhi kanisa, aminifu katika uinjilisti, hata katika mateso.

IX. Sauti ya Baragumu ya Saba (11:15-19)

Babeli (Roma) itaanguka lakini kwanza inakuja sura mpya ya kueleza ilikotoka na kwa nini itaangamizwa.

Mwanamke mjamzito huzaa mtoto wa kiume na joka hushindwa katika jaribio lake la kumwua yeye na mwanamke (12:1-18). Shetani anafukuzwa asiwe na uwezo wa kuwashtaki wateule wa Mungu na kulitesa kanisa.

Shetani Anamwita Mnyama kutoka Baharini (13:1-18) ili amtumie kulitesa kanisa. Mnyama mwingine (kutoka duniani) anaendeleza ibada ya mnyama kutoka baharini. Chombo cha Shetani kinatambulishwa na watawala wa Kirumi wakisaidiwa na dini potovu ya ibada ya maliki.

X. Sauti Nne Zinatangaza Vichwa vya Habari vya Matokeo ya Vita Vikuu (14:1-13)

1. Haki ya Mungu Ushindi (14:6, 7)

a. Mavuno(14:14-20) Saa ya ghadhabu ya Mungu dhidi ya

Milki ya Kirumi inakuja na wakandamizaji wataangamizwa.

b. Mabakuli ya ghadhabu yatanzwa (15:1-8) Kwa mapigo 7 zaidi, ghadhabu ya Mungu juu ya Rumi inateketezwa.

c. Mabakuli ya ghadhabu yamwagika (16:1-21)

Bakuli la kwanza: Vidonda kwa wale waliomwabudu mnyama na sura yake:

Bakuli la pili: Bahari inageuka kuwa damu, viumbe vyote vya baharini vinakufa

Bakuli la tatu: Mito na chemchemi hugeuka kuwa damu

Bakuli la nne: Wanaume huchomwa na jua

Bakuli la tano: Maumivu na uchungu juu ya mnyama na ufalme wake

Bakuli la sita: Jeshi linapanga kushambulia

Bakuli la saba: Tetemeko la ardhi na mawe ya mvua ya mawe

2. Babeli Imeananguka! (17:1-8)

a. Babeli kutambuliwa. Yule kahaba mkuu ni Rumi, mamlaka ya kibiashara ya ulimwengu.

b. Babeli imeanguka, imeanguka! Uharibifu wa Dola ya Kirumi ni kamili na ya uhakika.

3. Waabuduo Mfalme Wahukumiwa! (14:9-10)

a. Har–Magedoni na Mlo wa Jioni wa Bwana (19:11-21). Maadui wa kanisa wanashindwa na kuangamizwa kabisa.

b. Joka limefungwa (20:1-3). Shetani ameshindwa lakini hajaangamizwa. Atajaribu tena.

c. Kiti cha enzi kikubwa cheupe na ziwa la moto (20:11-15). Madhalimu wanashindwa na kuadhibiwa.

4. Wakristo Waliokufa Katika Mapambano Ni Heri (14:13).

a. Karamu ya arusi ya mwana-kondoo (19:1-10). Kanisa la ushindi linapokelewa na Kristo.

b. Ufufuo wa wafia imani kutawala (20:4-6) Wakristo wanashinda hata kama walikuwa wamekufa.

c. Kushindwa kwa Gogu na Magogu (20:7-10) Adui yeyote wa wakati ujao ambaye Shetani anaweza kumtumia kushambulia kanisa pia atashindwa na Mungu.

d. Mbingu mpya na dunia (21:1-8) Pumziko na utulivu kwa waaminifu

e. Yerusalemu mpya (21:9-22:5) Kanisa aminifu, na hivyo kanisa la ushindi, ni la thamani, salama na limebarikiwa.

XI. HITIMISHO NA ONYO (22:6-21)

Nukuu zimetoka kwenye NKJV isipokuwa kama imebainishwa vinginevyo.

UFUNUO 1

Yesu Yuko Katikati Ya Makanisa

Makanisa saba:Nambari ya 7 inaashiria ukamilifu au utimilifu, hivyo kitabu kilikuwa cha kanisa lote la Asia.

Roho Sabani Roho Mtakatifu wa Mungu. Isaya 11:1-2 inataja vipengele saba vya Roho mmoja.

“Chipukizi litatoka katika kisiki cha Yese, na katika mizizi yake chipukizi litazaa matunda; Roho ya BWANA itakaa juu yake, roho ya hekima na ufahamu, roho ya shauri na nguvu, roho ya maarifa na ya kumcha Bwana.

Alfa na Omegani herufi za kwanza na za mwisho za alfabeti ya Kigiriki na humaanisha mwanzo na mwisho (Ufunuo 22:13). Maneno hayohayo yanatumika kwa Baba na Mwana (1:8, 17; 2:8; 22:13).

Vinara saba vya Dhahabuni makanisa saba katika Asia (1:20).

Yesu Katikati Ya Vinara:Yuko karibu, wala hayuko mbali (Mathayo 28:20).

Vazi Hadi Miguu Yake na Mshipi wa Dhahabu:Yesu amevaa kama kuhani mkuu (Kutoka 28:4; 29:5).

Kichwa na Nywele Nyeupe:Nyeupe inaashiria usafi na haki.

Macho yenye Moto unaowaka:Macho yake huona kila kitu kinachotokea (Waebrania.4:13; Ufunuo 19:12).

Miguu ya Shabakuashiria uwezo wa kuwaangamiza adui zake (Mika 4:13; 1 Mambo ya Nyakati 28:18).

Sauti ya Maji Mengi:Anazungumza kwa mamlaka kama vile kwenye Mlima Sinai.

Nyota Sabani malaika wa makanisa (1:20). Malaika maana yake ni "mjumbe," kwa hiyo si lazima wawe malaika, lakini wanaweza kuwa wawakilishi wa kibinadamu.

Upanga Mdomonini Neno la Mungu, si injili (habari njema), bali ni neno la hukumu (Isaya 11:4 na Waebrania. 4:12, 13). Fikiria juu ya kugeuka sura juu ya mlima.

Uso Unaong'aa:Kristo ni fahari ya utukufu wa Mungu (Waebrania 1:3).

Ya Kwanza na ya Mwisho:Yeye ndiye mwanzo na mwisho wa uumbaji, ufunuo na matumaini.

Aliye Hai Aliyekuwa Amekufa:Hatutatembea njia yoyote ambayo hajatembea; kukutana na hofu yoyote Hajakutana na kupigana hakuna adui ambaye hajamshinda.

Funguo za Mauti na Kuzimu:Neno sahihi hapa ni Kuzimu, sio Kuzimu. Kuzimu ni mahali ambapo marehemu huenda, ulimwengu usioonekana. Ilikuwa muhimu kwa kanisa lililoteswa kujua ni nani aliyedhibiti kifo. “Yeye aniaminiye mimi, ajapokufa, atakuwa anaishi” (Yohana 11:25).

Sura ya 1 ni utangulizi wa kitabu. Kitabu hiki ni ujumbe kutoka kwa Mungu, uliopitishwa kwa Wakristo huko Asia karibu na mwisho wa karne ya 1 BK, na Yesu, malaika wake na mtumishi wake Yohana. Inashughulika na mambo ambayo yangetokea hivi karibuni. Wale wanaosoma lazima wajue kwamba Yesu yu hai, mshindi, hakimu, kuhani, Mfalme wa wafalme wa dunia na Mwokozi. Pia, msomaji anajua kwamba atarudi. Haya yote yalikuwa muhimu sana kwa ndugu zetu wakati huo ambao walikuwa karibu kuingia katika mateso mabaya zaidi katika historia ya kanisa. Hapa katika utangulizi, tayari Mungu anatoa nguvu, ujasiri na faraja, akionyesha uzuri na ukuu wa Bwana wa Wakristo, Yesu Kristo. Kama Yohana, wote wataanguka chini mbele ya miguu ya Yesu siku moja. Ujumbe uko wazi kwa wale ambao walikuwa karibu kuuawa kwa sababu ya Injili ya Kristo: Yesu ana uwezo juu ya kifo. Huyu Mwana wa Mungu mtukufu, mwenye uwezo wote, aliye safi ni Yesu.

UFUNUO WA 2 NA 3

Barua kwa Makanisa

KWA: Kanisa la Efeso

KUTOKA:Yeye azishikaye zile nyota saba katika mkono wake wa kuume, yeye aendaye katikati ya vile vinara saba vya taa.

NAJUA:matendo yako, taabu yako, saburi yako, na kwamba huwezi kustahimili waovu. Na umewajaribu wale wanaosema kuwa ni Mitume na sio, na ukawakuta ni waongo. nanyi mmestahimili na kuwa na subira, na kufanya kazi kwa ajili ya jina langu, wala hamkuchoka.

NINA JAMBO DHIDI YAKO:umeacha upendo wako wa kwanza (bila upendo, matendo hayana thamani - 1 Wakorintho 13).

AHIRI:Kumbuka pale ulipoanguka; tubu na kufanya matendo ya kwanza.

AU VINGINEVYO:nitakuja kwako upesi na kukiondoa kinara chako mahali pake.

KWA FAIDA YAKO:unachukia matendo ya Wanikolai (Irenaeus alisema kwamba yalikuwa ni upotovu na upotovu).

KWA MSHINDI:nitampa kula matunda ya mti wa uzima katika paradiso ya Mungu.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Smirna

KUTOKA:wa Kwanza na wa Mwisho, ambaye alikuwa amekufa, kisha akawa hai

NAJUA:kazi zenu, dhiki na umaskini wenu (lakini ninyi ni tajiri); Nami najua kufuru yao wasemao kuwa ni Wayahudi, nao sio, bali ni sinagogi la Shetani.

AHIRI:Usiogope mambo yatakayokupata. Hakika Ibilisi atawatupa baadhi yenu gerezani ili mjaribiwe, nanyi mtakuwa na dhiki siku kumi. Uwe mwaminifu hata kufa nami nitakupa taji ya uzima.

KWA MSHINDI:hataumizwa na mauti ya pili.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Pergamo

KUTOKA:Yeye aliye na upanga mkali wenye makali kuwili

NAJUA:matendo yako, na ukaapo, ndipo penye kiti cha enzi cha Shetani [.] Nawe unalishika sana jina langu, wala hukuikana imani yangu hata katika siku zile Antipa [alikuwa] shahidi wangu mwaminifu, aliyeuawa kati yenu, hapo akaapo Shetani.

NINA JAMBO DHIDI YAKO:unao watu washikao fundisho la Balaamu, yeye aliyemfundisha Balaki kuweka kikwazo mbele ya wana wa Israeli, wavile vitu vilivyotolewa sadaka kwa sanamu, na kuzini. Hivyo, wewe pia unao watu wanaoshika mafundisho ya Wanikolai, jambo ambalo mimi nalichukia. [Wanikolai walifundisha jumuiya ya wake, kwamba uzinzi na uasherati ni mambo yasiyojali, kwamba kula vyakula vilivyotolewa kwa sanamu ni halali kabisa; na kuchanganya ibada kadhaa za kipagani na sherehe za Kikristo. (Maoni ya Adam Clarke)]

AHIRI:Tubu

AU VINGINEVYO: Nitakuja kwako upesi na kupigana nao kwa upanga wa kinywa changu.

KWA MSHINDI:Nitawapa baadhi ya mana iliyofichwa ili wale. Nami nitampa jiwe jeupe, na juu ya jiwe hilo limeandikwa jina jipya asilolijua mtu ila yeye apokeaye.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Thiratira

KUTOKA:Mwana wa Mungu, ambaye ana macho kama mwali wa moto, na miguu yake kama shaba safi.

NAJUA:matendo yako, upendo, huduma, imani na saburi yako; na kazi zako, za mwisho ni nyingi kuliko zile za kwanza.

NINA JAMBO DHIDI YAKO:unamruhusu yule mwanamke Yezebeli, ambaye anajiita nabii, awafundishe na kuwapoteza watumishi wangu wafanye uasherati na kula vitu vilivyotolewa sadaka kwa sanamu.

AHIRI:Shikeni sana mlichio nacho mpaka nitakapokuja.

AU VINGINEVYO:Nitamtupa katika kitanda cha wagonjwa, na wale wanaozini pamoja naye katika dhiki kubwa, isipokuwa watatubu matendo yao. Nitawaua watoto wake kwa kifo, na makanisa yote yatajua kwamba mimi ndiye ninayechunguza akili na mioyo. Nami nitampa kila mmoja wenu kwa kadiri ya matendo yake.

KWA MSHINDI:nitawapa mamlaka juu ya mataifa. Atawachunga kwa fimbo ya chuma. Watavunjwa vipande-vipande kama vyombo vya mfinyanzi kama vile mimi nilivyopokea kutoka kwa Baba Yangu nami nitampa ile nyota ya asubuhi.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Sardi

KUTOKA:Yeye aliye na Roho saba za Mungu na zile nyota saba

NAJUA:matendo yako, kwamba una jina la kuwa uko hai, lakini umekufa.

AHIRI:Uwe mwenye kukesha, ukaimarishe mambo yaliyosalia, yanayokaribia kufa; kwa maana sijaona matendo yako kuwa kamilifu mbele za Mungu. Kumbuka basi jinsi ulivyopokea na kusikia; shikilia sana na utubu.

AU VINGINEVYO:nitakujia kama mwizi, na hutajua ni saa gani nitakayokuja juu yako.

KWA MSHINDI:atavikwa mavazi meupe, wala sitalifuta jina lake katika Kitabu cha Uzima; lakini nitalikiri jina lake mbele ya Baba yangu na mbele ya malaika zake.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Filadelfia

KUTOKA:Yeye aliye mtakatifu, aliye wa kweli, aliye na ufunguo wa Daudi, yeye afunguaye wala hapana afungaye, naye afunga wala hapana afunguaye.

NAJUA:unazo nguvu kidogo, umelishika neno langu, wala hukulikana jina langu.

AHIRI:Kwa kuwa umeshika amri yangu ya kuvumilia, mimi nami nitakulinda utoke katika saa ya kujaribiwa itakayujilia ulimwengu wote, kuwajaribu wakao juu ya nchi. Tazama, naja upesi! Shika sana ulicho nacho, asije mtu akaitwaa taji yako.

KWA MSHINDI:Nitamfanya kuwa nguzo katika hekalu la Mungu wangu, wala hatatoka tena. Nami nitaandika juu yake jina la Mungu Wangu, na jina la mji wa Mungu Wangu, Yerusalemu Mpya, ushukao kutoka mbinguni kwa Mungu Wangu, na [nitaliandika] jina langu jipya.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Laodikia

KUTOKA:Amina, Shahidi Mwaminifu na wa Kweli, Mwanzo wa uumbaji wa Mungu.

NAJUA:matendo yako, kwamba hu baridi wala hu moto. Ningetamani ungekuwa baridi au moto.

AHIRI:nunua kutoka Kwangu dhahabu iliyosafishwa kwa moto, upate kuwa tajiri; na mavazi meupe upate kuvikwa, ili aibu ya uchi wako isifichuliwe; na dawa ya macho ya kujipaka macho yako, upate kuona. Wote niwapendao mimi huwakemea na kuwarudi. Kwa hiyo uwe na bidii na utubu.

KWA MSHINDI:Nitakubali kuketi pamoja nami katika kiti changu cha enzi, kama mimi nilivyoshinda nikaketi pamoja na Baba yangu katika kiti chake cha enzi.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

UFUNUO 1

Yesu Yuko Katikati Ya Makanisa

Makanisa saba:Nambari ya 7 inaashiria ukamilifu au utimilifu, hivyo kitabu kilikuwa cha kanisa lote la Asia.

Roho Sabani Roho Mtakatifu wa Mungu. Isaya 11:1-2 inataja vipengele saba vya Roho mmoja.

“Chipukizi litatoka katika kisiki cha Yese, na katika mizizi yake chipukizi litazaa matunda; Roho ya BWANA itakaa juu yake, roho ya hekima na ufahamu, roho ya shauri na nguvu, roho ya maarifa na ya kumcha Bwana.

Alfa na Omegani herufi za kwanza na za mwisho za alfabeti ya Kigiriki na humaanisha mwanzo na mwisho (Ufunuo 22:13). Maneno hayohayo yanatumika kwa Baba na Mwana (1:8, 17; 2:8; 22:13).

Vinara saba vya Dhahabuni makanisa saba katika Asia (1:20).

Yesu Katikati Ya Vinara:Yuko karibu, wala hayuko mbali (Mathayo 28:20).

Vazi Hadi Miguu Yake na Mshipi wa Dhahabu:Yesu amevaa kama kuhani mkuu (Kutoka 28:4; 29:5).

Kichwa na Nywele Nyeupe:Nyeupe inaashiria usafi na haki.

Macho yenye Moto unaowaka:Macho yake huona kila kitu kinachotokea (Waebrania.4:13; Ufunuo 19:12).

Miguu ya Shabakuashiria uwezo wa kuwaangamiza adui zake (Mika 4:13; 1 Mambo ya Nyakati 28:18).

Sauti ya Maji Mengi:Anazungumza kwa mamlaka kama vile kwenye Mlima Sinai.

Nyota Sabani malaika wa makanisa (1:20). Malaika maana yake ni "mjumbe," kwa hiyo si lazima wawe malaika, lakini wanaweza kuwa wawakilishi wa kibinadamu.

Upanga Mdomonini Neno la Mungu, si injili (habari njema), bali ni neno la hukumu (Isaya 11:4 na Waebrania. 4:12, 13). Fikiria juu ya kugeuka sura juu ya mlima.

Uso Unaong'aa:Kristo ni fahari ya utukufu wa Mungu (Waebrania 1:3).

Ya Kwanza na ya Mwisho:Yeye ndiye mwanzo na mwisho wa uumbaji, ufunuo na matumaini.

Aliye Hai Aliyekuwa Amekufa:Hatutatembea njia yoyote ambayo hajatembea; kukutana na hofu yoyote Hajakutana na kupigana hakuna adui ambaye hajamshinda.

Funguo za Mauti na Kuzimu:Neno sahihi hapa ni Kuzimu, sio Kuzimu. Kuzimu ni mahali ambapo marehemu huenda, ulimwengu usioonekana. Ilikuwa muhimu kwa kanisa lililoteswa kujua ni nani aliyedhibiti kifo. “Yeye aniaminiye mimi, ajapokufa, atakuwa anaishi” (Yohana 11:25).

Sura ya 1 ni utangulizi wa kitabu. Kitabu hiki ni ujumbe kutoka kwa Mungu, uliopitishwa kwa Wakristo huko Asia karibu na mwisho wa karne ya 1 BK, na Yesu, malaika wake na mtumishi wake Yohana. Inashughulika na mambo ambayo yangetokea hivi karibuni. Wale wanaosoma lazima wajue kwamba Yesu yu hai, mshindi, hakimu, kuhani, Mfalme wa wafalme wa dunia na Mwokozi. Pia, msomaji anajua kwamba atarudi. Haya yote yalikuwa muhimu sana kwa ndugu zetu wakati huo ambao walikuwa karibu kuingia katika mateso mabaya zaidi katika historia ya kanisa. Hapa katika utangulizi, tayari Mungu anatoa nguvu, ujasiri na faraja, akionyesha uzuri na ukuu wa Bwana wa Wakristo, Yesu Kristo. Kama Yohana, wote wataanguka chini mbele ya miguu ya Yesu siku moja. Ujumbe uko wazi kwa wale ambao walikuwa karibu kuuawa kwa sababu ya Injili ya Kristo: Yesu ana uwezo juu ya kifo. Huyu Mwana wa Mungu mtukufu, mwenye uwezo wote, aliye safi ni Yesu.

UFUNUO WA 2 NA 3

Barua kwa Makanisa

KWA: Kanisa la Efeso

KUTOKA:Yeye azishikaye zile nyota saba katika mkono wake wa kuume, yeye aendaye katikati ya vile vinara saba vya taa.

NAJUA:matendo yako, taabu yako, saburi yako, na kwamba huwezi kustahimili waovu. Na umewajaribu wale wanaosema kuwa ni Mitume na sio, na ukawakuta ni waongo. nanyi mmestahimili na kuwa na subira, na kufanya kazi kwa ajili ya jina langu, wala hamkuchoka.

NINA JAMBO DHIDI YAKO:umeacha upendo wako wa kwanza (bila upendo, matendo hayana thamani - 1 Wakorintho 13).

AHIRI:Kumbuka pale ulipoanguka; tubu na kufanya matendo ya kwanza.

AU VINGINEVYO:nitakuja kwako upesi na kukiondoa kinara chako mahali pake.

KWA FAIDA YAKO:unachukia matendo ya Wanikolai (Irenaeus alisema kwamba yalikuwa ni upotovu na upotovu).

KWA MSHINDI:nitampa kula matunda ya mti wa uzima katika paradiso ya Mungu.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Smirna

KUTOKA:wa Kwanza na wa Mwisho, ambaye alikuwa amekufa, kisha akawa hai

NAJUA:kazi zenu, dhiki na umaskini wenu (lakini ninyi ni tajiri); Nami najua kufuru yao wasemao kuwa ni Wayahudi, nao sio, bali ni sinagogi la Shetani.

AHIRI:Usiogope mambo yatakayokupata. Hakika Ibilisi atawatupa baadhi yenu gerezani ili mjaribiwe, nanyi mtakuwa na dhiki siku kumi. Uwe mwaminifu hata kufa nami nitakupa taji ya uzima.

KWA MSHINDI:hataumizwa na mauti ya pili.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Pergamo

KUTOKA:Yeye aliye na upanga mkali wenye makali kuwili

NAJUA:matendo yako, na ukaapo, ndipo penye kiti cha enzi cha Shetani [.] Nawe unalishika sana jina langu, wala hukuikana imani yangu hata katika siku zile Antipa [alikuwa] shahidi wangu mwaminifu, aliyeuawa kati yenu, hapo akaapo Shetani.

NINA JAMBO DHIDI YAKO:unao watu washikao fundisho la Balaamu, yeye aliyemfundisha Balaki kuweka kikwazo mbele ya wana wa Israeli, wavile vitu vilivyotolewa sadaka kwa sanamu, na kuzini. Vivyo hivyo nawe unao watu washikao fundisho la Wanikolai, jambo ambalo mimi nalichukia. [Wanikolai walifundisha jumuiya ya wake, kwamba uzinzi na uasherati ni mambo yasiyojali, kwamba kula vyakula vilivyotolewa kwa sanamu ni halali kabisa; na kuchanganya ibada kadhaa za kipagani na sherehe za Kikristo. (Maoni ya Adam Clarke)]

AHIRI:Tubu

AU VINGINEVYO: Nitakuja kwako upesi na kupigana nao kwa upanga wa kinywa changu.

KWA MSHINDI:Nitawapa baadhi ya mana iliyofichwa ili wale. Nami nitampa jiwe jeupe, na juu ya jiwe hilo limeandikwa jina jipya asilolijua mtu ila yeye apokeaye.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Thiratira

KUTOKA:Mwana wa Mungu, ambaye ana macho kama mwali wa moto, na miguu yake kama shaba safi.

NAJUA:matendo yako, upendo, huduma, imani na saburi yako; na kazi zako, za mwisho ni nyingi kuliko zile za kwanza.

NINA JAMBO DHIDI YAKO:unamruhusu yule mwanamke Yezebeli, ambaye anajiita nabii, awafundishe na kuwapoteza watumishi wangu wafanye uasherati na kula vitu vilivyotolewa sadaka kwa sanamu.

AHIRI:Shikeni sana mlichochacho mpaka nitakapokuja.

AU VINGINEVYO:Nitamtupa katika kitanda cha wagonjwa, na wale wanaozini pamoja naye katika dhiki kubwa, isipokuwa watatubu matendo yao. Nitawaua watoto wake kwa kifo, na makanisa yote yatajua kwamba mimi ndiye ninayechunguza akili na mioyo. Nami nitampa kila mmoja wenu kwa kadiri ya matendo yake.

KWA MSHINDI:nitawapa mamlaka juu ya mataifa. Atawachunga kwa fimbo ya chuma. Watavunjwa vipande-vipande kama vyombo vya mfinyanzi kama vile mimi nilivyopokea kutoka kwa Baba Yangu nami nitampa ile nyota ya asubuhi.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Sardi

KUTOKA:Yeye aliye na Roho saba za Mungu na zile nyota saba

NAJUA:matendo yako, kwamba una jina la kuwa uko hai, lakini umekufa.

AHIRI:Uwe mwenye kukesha, ukaimarishe mambo yaliyosalia, yanayokaribia kufa; kwa maana sijaona matendo yako kuwa kamilifu mbele za Mungu. Kumbuka basi jinsi ulivyopokea na kusikia; shikilia sana na utubu.

AU VINGINEVYO:nitakujia kama mwizi, na hutajua ni saa gani nitakayokuja juu yako.

KWA MSHINDI:atavikwa mavazi meupe, wala sitalifuta jina lake katika Kitabu cha Uzima; lakini nitalikiri jina lake mbele ya Baba yangu na mbele ya malaika zake.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Filadelfia

KUTOKA:Yeye aliye mtakatifu, aliye wa kweli, aliye na ufunguo wa Daudi, yeye afunguaye wala hapana afungaye, naye afunga wala hapana afunguaye.

NAJUA:unazo nguvu kidogo, umelishika neno langu, wala hukulikana jina langu.

AHIRI:Kwa kuwa umeshika amri yangu ya kuvumilia, mimi nami nitakulinda toke katika saa ya kujaribiwa itakayujilia ulimwengu wote, kuwajaribu wakao juu ya nchi. Tazama, naja upesi! Shika sana ulicho nacho, asije mtu akaitwaa taji yako.

KWA MSHINDI:Nitamfanya kuwa nguzo katika hekalu la Mungu wangu, wala hatatoka tena. Nami nitaandika juu yake jina la Mungu Wangu, na jina la mji wa Mungu Wangu, Yerusalemu Mpya, ushukao kutoka mbinguni kwa Mungu Wangu, na [nitaliandika] jina langu jipya.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

KWA: Kanisa la Laodikia

KUTOKA:Amina, Shahidi Mwaminifu na wa Kweli, Mwanzo wa uumbaji wa Mungu.

NAJUA:matendo yako, kwamba hu baridi wala hu moto. Ningetamani ungekuwa baridi au moto.

AHIRI:nunua kutoka Kwangu dhahabu iliyosafishwa kwa moto, upate kuwa tajiri; na mavazi meupe upate kuvikwa, ili aibu ya uchi wako isifichuliwe; na dawa ya macho ya kujipaka macho yako, upate kuona. Wote niwapendao mimi huwakemea na kuwarudi. Kwa hiyo uwe na bidii na utubu.

KWA MSHINDI:Nitakubali kuketi pamoja nami katika kiti changu cha enzi, kama mimi nilivyoshinda nikaketi pamoja na Baba yangu katika kiti chake cha enzi.

MWENYE MASIKIO NA ASIKIE ROHO ANAYAMBIA MAKANISA.

UFUNUO 4

Kiti cha Enzi cha Mungu Mbinguni

Mungu wa Wakristo Anatawala Ulimwengu
(Si Mfalme wa Kirumi)

Mlango wazi wa mbinguni. Matumizi ya neno “mbingu” ni zaidi ya mahali ambapo Mungu anakaa. Uwepo wa kila mahali hauwezi kuzuiwa kwa sehemu moja ya kijiografia. Yeye yuko kila mahali. Mbingu ni zaidi ya hali ya kuwa kuliko mahali. Tunaweza kufikiria kama eneo la kiroho. Waefeso 2 inasema kwamba Wakristo wameketi pamoja na Kristo katika ulimwengu wa roho. Wafilipi 3:20 husema, “wenyeji wetu uko mbinguni,” Kwa sababu ya Kristo, leo tuna pendeleo la kuingia katika uwepo wa Mungu aliye mbinguni. Mlango uliofunguliwa unatoa mawazo ya ufikiaji huru kwa uwepo wa Mungu.

Kiti cha enziinaashiria utawala, nguvu, mamlaka, utawala na utawala. Ni zaidi ya kipande cha samani tu. Tutasoma kuhusu "kiti cha enzi" mara 38. Ujumbe uko wazi: Mungu ndiye anayeongoza kila kitu.

Mawe ya thamani: Yeye aketiye juu ya kiti cha enzi ni mwenye utukufu, mwenye utukufu, na mwenye kung’aa sana. Mungu ni wa ajabu sana.

Upinde wa mvuani ishara ya agano la rehema. Tazama Mwanzo 9 na Ezekieli 1. Maono haya yataeleza juu ya hukumu za kutisha za Mungu lakini watu wake wanahitaji kujua rehema zake pia!

Wazee ishirini na wannekuashiria kanisa. Katika mfumo wa sacerdotal wa Agano la Kale wa ukuhani wa Walawi, 24 ilikuwa idadi ya zamu kati ya makuhani. (1 Mambo ya Nyakati 24:1-19). Taji zao ni "stephanos," taji ya mshindi, badala ya taji ya kifalme. Wakiwa wameketi kwenye viti vya enzi, wanatawala (Ufunuo 1:5, 6). Nguo nyeupe zinawakilisha usafi na matendo mema ya watakatifu (Ufunuo 19:8). Kwa hiyo, ni watu gani waliotakaswa, washindi, wanaotawala ambao ni makuhani wa Mungu waliojaa matendo mema na wanaoishi katika uhusiano wa karibu na Mungu? Hao ndio Wakristo! Hili ndilo kanisa! Wao ni ukuhani wa kifalme! Soma 1 Petro 2:5, 9; Ufunuo 1:6; 5:9, 10; 20:4, 6 na 1 Mambo ya Nyakati 23:4. Kati ya hao ishirini na nne elfu walikuwa wasimamizi wa kazi ya nyumba ya Bwana, maakida na waamuzi elfu sita.

Umeme, sauti na ngurumodaima zinaonyesha onyesho la ghadhabu na nguvu za Mungu pamoja na wakati wa Yeye kusema. Tazama Waebrania 12. Sauti ya Mungu inamaanisha hofu kwa waasi lakini tumaini kwa watiifu.

Taa saba za motokuwakilisha Roho Mtakatifu wa Mungu (Ufunuo 1:4). Ni moto kwa sababu anajua yote na hufichua yote.

Bahari ya kiooni utengano kati ya Mungu na viumbe vyote duni. Katika hekalu la Sulemani, (2 Mambo ya Nyakati 4:2-6), bahari ya shaba iliwekwa kati ya kuhani na Patakatifu ambapo Mungu alijitokeza. Mungu ni Mtakatifu (amejitenga).

Viumbe hai wanneni makerubi, watetezi wa haki na utakatifu wa Mungu. Ni gari la vita la Mungu (Ezekieli 1 na 10). Wanaona wote. Wao ni kama wanyama wa kuangamiza, nguvu za kutumikia, akili ya kutenda na

wepesi wa kutekeleza mapenzi ya Mungu. Ujumbe ni kwamba Mungu yuko tayari kushughulikia adui yeyote.

Akiweka taji mbele ya kiti cha enziinaashiria ibada isiyoisha (unyenyekevu).

Ufunuo unafundisha ushindi wa kanisa, Wakristo, juu ya watesi wa Kirumi. Vita vitakuwa vikali na wengi watapoteza maisha. Matukio ya vita yanaweza kuogopesha msomaji hivyo, kabla ya kuona dhiki hiyo, ilikuwa lazima kuwapa watu wa Mungu tumaini na uhakika. Kwa hiyo tunaona nguvu na utawala wa Mungu. Haijalishi ni nini kinachoonekana katika maisha. Kila Mkristo anahitaji kujua kwa uhakika kwamba Mungu ndiye anayeongoza ulimwengu. Mambo yote yatashirikiana kwa manufaa ya wale wanaompenda Bwana, walioitwa kwa kusudi lake (Warumi 8:28). Kanisa daima liko mbele ya kiti cha enzi cha Mungu. Usiogope!

UFUNUO 5

Mwanakondoo Anachukua Gombo

Yesu Alichinjwa Lakini Yuko Hai na Anastahili Kufunua Hukumu Zinazokuja.

Kitabu kilichotiwa muhurini hadithi ya hukumu za Mungu dhidi ya maadui wa kanisa katika mapambano ya kanisa dhidi ya Rumi.

- **Imefungwa kwa mihuri saba** inamaanisha kuwa yaliyomo ndani yake yalifichwa isipokuwa mtu angefungua mihuri. Kusudi la muhuri lilikuwa kuuzuia usifunuliwe.
- **Katika mkono Wake wa kulia:** Usisahau kamwe kwamba wakati ujao uko katika mkono wa kuume (wenye nguvu) wa Mungu. Serikali, majeshi na mashirika ya kimataifa yanaweza kuathiri maisha yako lakini Mungu ndiye anayeshikilia maisha yako ya baadaye.
- **Simba wa Yuda** ni Yesu (Mwanzo 49:9, 10), mfalme wa kabila la Yuda.
- **Mzizi wa Daudi:** Yesu ni wa uzao wa Daudi (ukoo wa kimwili) na babu wa Daudi (kama Muumba).
- **Mwana-Kondoo aliyekuwa amechinjwa:** Aliuawa kwa sababu alikuwa mtiifu kabisa kwa Baba. Aliuawa kwa sababu aliwapenda wenye dhambi. Yohana 1:29 Mwanakondoo wa Mungu azichukuaye dhambi za ulimwengu. Lakini mwana-kondoo huyu aliyetolewa dhabihu na kuchinjwa yuko kwenye miguu yake. Yuko hai tena! Mwana-kondoo alisisitiza upole na unyenyekevu wake. Wenye upole na wanyenyekevu wa moyo watamkabili joka na nyayo zake za kinyama katika kitabu hiki. Ona Yohana 1:36; 1 Petro 1:19; Isaya 53:7.
- **Pembe saba:** Ana nguvu kamili
- **Macho Saba:** 2 Mambo ya Nyakati 16:9 "Maana macho ya Bwana hukimbia-kimbia duniani mwote, ili ajionyeshe mwenye nguvu kwa ajili ya hao ambao moyo wao ni mshikamanifu kwake."
- **Wimbo Mpya** Wimbo wa zamani ulikuwa wa Musa (Ufunuo 15:3), alioimba Mungu alipowakomboa Israeli kutoka utumwani Misri. Wimbo mpya ni onyesho jipya la nguvu na wema wa Mungu kuwaokoa watu wake.

Watatawala juu ya dunia:Lakini Wakristo tayari wanatawala. Ufunuo 20:6 inasema kwamba watakatifu watakuwa makuhani wakati tayari walikuwa makuhani. Lugha hii inasisitiza tu kwamba baraka za sasa zitaendelea. Uhusiano ambao Wakristo wanafurahia pamoja na Kristo hautakoma kamwe, hata kifo.

Sura ya 4 inaonyesha uwezo wa Mungu na sura ya 5 inaonyesha huruma yake, (Mungu Muumba na Mungu Mkombozi). Mwenye nguvu zote anayetawala ulimwengu ni mtu anayewapenda watu wake kwa kujitolea. Yesu alipigana mkono kwa mkono na Shetani na alikuwa na makovu ya kuonyesha kwa hilo lakini alishinda! Haya ni maneno ya faraja kwa kanisa linaloteswa. "Msifadhaike mioyoni mwenu. Mwaminini Mungu na kuniadini mimi!"

UFUNUO 6

Mwanakondoo Anafungua Mihuri

Yesu Anafunua Hukumu Nne Za Mungu
Ya Kumiminwa Juu Ya Maadui Wa Kanisa

Farasi wanne, Wapanda farasi na Upeponi hukumu nne kali (za kutisha) za Mungu. Ona Ufunuo 7:1 na Zekaria 6:1-8 ili kuona jinsi pepo nne zilivyo mashambulizi ya Mungu dhidi ya wasiotii na kwamba hayo yanalingana na farasi wa rangi nne tofauti. Ishara hiyo inaeleweka katika Ezekieli 14:12-23. Kwa njaa, wanyama wakali, upanga na tauni, Mungu analiadhibu taifa potovu. Katika Ufunuo 6 tunaona hukumu 4 za kutisha, farasi wanne ili kutambulisha kwamba hili ndilo somo, lakini tunaona mpanda farasi mwingine akitoka mbele ya wale wengine. Basi, ili kushika namba nne, mapigo mawili yaunganishwa katika mpanda-farasi wa nne.

Mpanda farasi mweupeni Yesu, Neno lililo Hai linalohukumu na kushinda. Tazama Ufunuo 19:11-16; Yohana 12:48 na 1:1-4. Taji yake ni taji ya mshindi. Rangi ya farasi wake inaashiria usafi na haki.

Mpanda farasi Mwekunduinaashiria vita. Nyekundu ni rangi ya damu.

Mpanda farasi mweusini njaa. Rejea Ezekieli 4:10, 16 ili kuona ishara hii. Kwa mizani chakula hupimwa kwa sababu ni haba. Pesa iliyoainishwa ni mshahara wa siku moja kwa hiyo ni lazima mwanaume afanye kazi siku nzima ili tu anunue kiasi kidogo cha vitu muhimu katika chakula. Mambo yasiyo ya lazima, divai na mafuta, havikosi kwa sababu hakuna anayeweza kumudu kuvinunua. Pesa zao zote zitatumika kwa ajili ya kuishi tu.

Mpanda farasi wa rangi ya kijivu Hukumu hii inakamilisha sura ya wale wapanda farasi wanne. Ni hukumu ya Mungu kwa namna zote. Pale ni rangi ya kifo.

Sehemu ya nne:Hukumu hii ni ya sehemu na sio jumla. Bado kuna fursa ya kutubu na kuikimbia ghadhabu ya Mungu.

Muhuri wa Tano: Baada ya kuiadhibu dunia kwa hukumu hizi, mashahidi wanalia kulipiza kisasi. Jibu la Mungu ni "bado ... Wakristo zaidi lazima wafe!" Lugha hii inaweka wazi kwa ndugu ambao

wangedhulumiwa kwamba Mungu ndiye anayetawala. Kila kitu kingetokea kulingana na mpango wa Mungu. Wangeweza kupumzika kwa sababu thawabu yao ilikuwa salama.

Tetemeko la ardhi, jua nyeusi, mwezi wa damu na nyota zinazoanguka: Hii ni ghadhabu ya Mwenyezi Mungu iliyomwagwa juu ya watenda maovu. Linganisha hili na Yoeli 1:15; 2:1-2, 10, 11, 28-32; Sefania 1:14, 15 na Isaya 13:6-11. Yohana alitumia lugha ya manabii wa Agano la Kale kuchora picha ya uharibifu. Ni lugha ya ishara na si halisi. Ikiwa nyota moja tu ingeanguka duniani, maisha hapa yangeisha. Lakini katika maono maisha yanaendelea. Ujumbe ni kwamba taifa adui lazima kuadhibiwa na kuanguka. Mungu anapomimina hukumu yake juu ya adui, hakuna anayeepuka.

Yesu anaanza kufunua wakati ujao kuhusiana na vita kati ya Mungu na wapinzani Wake. Tayari tunajua matokeo ya mwisho katika mzozo wowote kama huu. Mungu atawaadhibu maadui wa kanisa. Atawatendea kama vile alivyowatendea mataifa yaliyopotoka siku zote. Atawaletea mapigo kwa sehemu ili kuwaita kwenye toba. Ikiwa inafanya kazi - basi nzuri! Wakikataa atazidisha nguvu mpaka watubu au waangamizwe. Ijapokuwa Wakristo waliouawa kishahidi huomba kulipiza kisasi, Mungu yuko katika udhibiti kamili na ataendelea kama ilivyopangwa, ingawa Wakristo wengi zaidi watakufa. Kwani, ni nini kibaya kuhusu kuondolewa katika ulimwengu huu wa kale wa ole ili kwenda na kuwa pamoja na Yesu? Kwa muda, mapigo yataendelea. Swali muhimu linaulizwa, "Ni nani atakayesimama katika siku ya ghadhabu ya Mungu na Mwana-Kondoo?" Jibu linapatikana katika sura ya 7.

UFUNUO 7

Watumishi 144,000 wa Mungu Waliotiwa Muhuri

Wafuasi wa Kristo Wanatiwa Alama kwa ajili ya Ulinzi
Kabla ya Axe Kuanguka Roma

Muhuri kwenye paji la uso. Ishara hii inatoka katika Ezekieli 9. Kabla ya kutuma adhabu kwa taifa ambamo wenye haki na wasio waadilifu waliishi, Mungu alitaka kuwahakikishia wenye haki kwamba angefanya tofauti kati yao. Muhuri si halisi bali ni njia ya kuwaambia watumishi wake, "Bwana anawajua walio wake." Hili halikuwa hakikisho kwamba Wakristo hawatateseka pamoja na watu wapotovu wakati Mungu alipoupiga ulimwengu unaowazunguka. Ilimaanisha kwamba mateso hayakuwa adhabu kwao. Soma Ezekieli 21:3, 4 na uone kwamba wenye haki, ingawa walitiwa muhuri, walikufa sawa na waovu wakati Babeli ilipoharibu Yerusalemu mwaka wa 586 KK Tofauti ilikuwa kwamba wenye haki waliokufa walikuwa washindi lakini waovu waliokufa walishindwa.

144,000 wa Israeli. Ni watumishi wangapi wa Mungu waliotiwa muhuri katika Ezekieli 9? Wote! Kwa hiyo, iko hapa. Wale 144,000 wanawakilisha Wakristo wote. Kumi na mbili ni idadi ya watu wa Mungu (makabila 12 ya Israeli, mitume kumi na wawili). 12x12 inatoa msisitizo kwamba hawa wote ni watu wa Mungu. Elfu moja (1000) ni nambari ya ukamilifu au ukamilifu. Wao ni wa Israeli kwa sababu Israeli ni watu wa Mungu. Paulo katika Wagalatia analiita kanisa "Israeli wa Mungu." Petro (1 Petro 2) analiita kanisa taifa takatifu. 144,000 hapa inamaanisha kanisa la ulimwengu wote.

Matawi ya mitende, wamevaa nyeupe:Hii ndiyo taswira ya sikukuu ya furaha, sikukuu ya vibanda iliyokuwa ya furaha kuliko sikukuu zote za Wayahudi.

Usiwe na njaa kamwe... inaashiria ustawi na ulinzi (Isaya 25:8; 40:8-10 na Zaburi 121:5, 6).

Ufunuo 6 ilimalizia kwa swali “Ni nani atakayesimama katika siku ya ghadhabu ya Mungu?” Ufunuo 7 hujibu swali hili: “Wale walio wa Mungu.” Watumishi wote wa Mungu wako chini ya ulinzi wake na muhuri umefanyiwa kazi! Watumishi wa Mungu walioishi kupitia hukumu ya Mungu juu ya Roma na kubaki waaminifu kwa Mungu sasa wako pamoja na Kristo mbinguni wakiwa na shangwe. Muhuri wa umiliki wa kinga ulifanya kazi kweli! Wale 144,000 na umati mkubwa ni watu wale wale, Wakristo waaminifu, walioonekana kabla na baada ya dhiki ambayo Mungu alileta juu ya Roma. Wale 144,000 wametiwa muhuri kupita katika dhiki na umati mkubwa ni wale waliotoka kupitia dhiki. Wale 144,000 wanapokea alama ya Mungu kwenye paji la uso na kanisa linapokea alama ya Mungu kwenye paji la uso (Ufunuo 3:12). Watumishi wote wa Mungu wana alama hii (Ufunuo 22:4). Umati unamfuata Mwana-Kondoo na wale 144,000 wanamfuata (Ufunuo 14:4). Kanisa ni na daima litakuwa la ushindi.

UFUNUO 8 na 9

Baragumu Saba Zilizopulizwa

Mungu Anaamuru Mashambulizi kwa Ulimwengu wa Watesi wa Kanisa

Kimya mbinguniinaelekeza umakini kwenye uzito wa kile kitakachompata. Ni roll ya ngoma kabla ya sehemu ya kutisha. Kuna kutua ili kuonyesha kwamba hukumu za Mungu zinachelewa kuruhusu wenye dhambi kutubu (2 Petro 3:9); kuchelewa kabla ya jury kutangaza uamuzi.

Baragumukuwaita watu kwenye kusanyiko na pia kutoa maonyo (Hesabu 10:1-5). Baragumu hizi zitatangaza hukumu ya Mungu juu ya watesi wa kanisa.

Uvumbainatukumbusha muhuri wa tano ambapo wafia imani waliomba kulipiza kisasi dhidi ya wauaji wao. Sasa, hukumu hizi ni katika kujibu maombi yao.

Moto kutoka madhabahuniMungu hujibu maombi ya wenye haki (Yakobo 5:15-18).

Baragumu ya Kwanza.Mungu hushambulia chakula (mimea). Kumbuka pigo la Kutoka 9:24.

Baragumu ya Pili.Mungu anashambulia biashara. Bahari inaashiria mataifa (Isaya 57:20; 17:12 na Ufunuo 17:1, 2, 15). Mlima ni taifa lililoadhibiwa (Yeremia 51:25; Amosi 4:1 na Isaya 2:2). Kumbuka pigo la kwanza la Misri.

Baragumu ya Tatu. Mungu anashambulia maji ya kunywa. Kumbuka pigo la kwanza huko Misri.

Baragumu ya Nne.Mungu anashambulia mazingira. Kumbuka pigo la 9 dhidi ya Misri. Inaweza kuwa tauni ya nzige (Yoeli 2:10) au lugha ya mfano ya hukumu kwa ujumla (Isaya 13:10, 11; 34:4-5).

Wale wakaao juu ya nchini wasiomcha Mungu kwa kulinganishwa na wale wakaao mbinguni (13:6) Ona 3:10; 6:10; 8:13; 11:10; 12:12; 13:8, 12, 14; 14:6; 17:8. Watakatifu, ingawa wanaishi hapa duniani, wanaonekana kama watu wanaoishi mbinguni (12:12; 13:6).

Baragumu ya Tanoni ufisadi wa ndani.

Nyota iliyoangukani Shetani, mungu wa dunia hii, ambaye hupofusha akili za watu (2 Wakorintho 4:4).

Moshi kutoka shimo lisilo na mwisho. Shetani huwafanya watu watembeze gizani. Tazama Mithali 14:34 . Roma ilianguka kwa sehemu kutokana na uozo wa ndani wa maadili. Warumi 1:24-28 inaonyesha aina ya jamii inayotokana na kukataa kutubu. Soma Waefeso 2:2.

Panzi. Uovu na giza huleta kutokuwa na uhakika, hofu, usumbufu, ushirikina na msukosuko wa ndani, mambo yote ambayo huwatesa watu. Kuonekana kwao kama uzuri wa mwanamke huficha nguvu zao za uharibifu. Bamba za matiti za chuma zinaonyesha jinsi ilivyo ngumu kuziharibu.

Muhuri wa Mungu inaonyesha kwamba hapa kuna dhiki inayorejelewa katika sura ya 7 na Wakristo wanalindwa.

Baragumu ya Sitani uvamizi wa nje.

Mto Eufratendipo majeshi yote ya adui yanatoka (Isaya 9:7, 8; 11:15; 7:20).

200,000,000 ni idadi kubwa sana ambayo inamtia hofu adui na kuwafanya watakatifu washangilie.

Yesu anafunua mwisho wa hadithi ya hukumu za Mungu dhidi ya mtesi mkuu wa kanisa - Ufalme wa Kirumi. Lakini mwisho hauji mara moja. Mungu kwa rehema zake anajaribu mara nyingine tena kuwashawishi waovu watubu kabla hawajaangamizwa. Lakini haina faida. Mbele ya adhabu ya Mungu, bado wanakataa kutubu matendo yao maovu. Adui huyu ana moyo mgumu, mshupavu, aliyepewa dhambi. Haina matumaini. Kilichobaki kwa Mungu ni kuwaangamiza. Baragumu ya saba itavuma.

UFUNUO 10

Kitabu Kidogo

Anakubali Tume na Kuendelea Kutabiri
Kanisa Mwaminifu Linahubiri Injili Chini ya Mateso

Kitabu kidogoni utume aliopewa Yohana kuendelea kuhubiri.

Tamu mdomoni. Kama Ezekieli 2:8; 3:3, ni tamu, kuwa neno la Mungu (Zaburi 10) lakini chungu kwa sababu mada ya mahubiri ni hukumu. Ni habari mbaya. Kula kitabu kunamaanisha kwamba Yohana alikubali kazi ya kutangaza habari hizi mbaya.

Wakati umefika kwa Mungu kulipiza kisasi damu ya watakatifu waliouawa. Hakutakuwa na kuchelewa tena. Pazia sasa litaanguka.

UFUNUO 11

Mashahidi wawili

Fimbo ya kupimiani sawa na Ezeieli 40:3, 4; 42:20. Inamaanisha utengano kati ya vitu vitakatifu na visivyo vitakatifu. Kitu kinachopimwa kinatenganishwa na vitu vingine ili kulindwa.

Hekalu la Mungu na madhabahu yake. Ufunuo ulipotolewa, palikuwa na patakatifu pa Mungu moja tu - kanisa. (1 Wakorintho 3:16; Waefeso 2:10-22).

miezi 42ni ishara ya kipindi cha mateso lakini inalindwa na Mungu. Miezi 42 = siku 1260 = miaka 3 1/2 = wakati na nyakati na nusu ya wakati. Ni kipindi cha mamlaka ya mnyama (13:5), mateso ya mji mtakatifu (11:2), mashahidi waliposhuhudia (11:3) na mwanamke alipolindwa nyikani (12:6, 14). Ishara hiyo inatokana na maisha ya Eliya ambaye aliteswa na Yezebeli kwa muda wa miaka 3 1/2 akiwa amejificha nyikani na kulindwa na Mungu.

Mashahidi wawilikuashiria kanisa. Zekaria 4:1-4 inatumia kielelezo sawa. Mizeituni miwili ni vinara viwili vya taa ambavyo ni wale watiwa-mafuta wawili (mfalme na kuhani). Ona Ufunuo 1:12, 13, 20 .

Sodoma, Misri na Yerusalemu.Haya ni majina ya ishara ya jiji fulani. Sodoma ni makao ya uasherati. Misri ni moyo wa utumwa. Yerusalemu ni makao ya dini potovu. Haya yote yalikuwa ni mji gani katika siku za Yohana? Roma!

Weka kwa miguu yao.Kanisa lilionekana chini na nje kwa macho ya ulimwengu lakini Mungu alimpa ushindi.

Sauti ya Baragumu ya 7.Kanisa hapa lilikuwa karibu kuingia katika dhiki kuu ya mateso lakini lilikuwa na uhakika wa kulindwa na Mungu. Alikanyagwa lakini alilindwa. Aliwakilishwa na mashahidi wawili ambao walihubiri injili wakati wa mateso na hata kupoteza maisha yao lakini Mungu bado aliwapa ushindi.

UFUNUO 12

Joka Kufukuzwa kutoka Mbinguni

Shetani, Aliyechanganyikiwa na Ameshindwa, Anashambulia Kanisa

Mwanamke katika Biblia mara nyingi huashiria taifa (Isaya 50:1; 54:1 na kuendelea; Mika 4:9 na Ezekieli 16).

Mwanamke huyu inawakilisha watu waliochaguliwa na Mungu. Hapo awali, watu waliochaguliwa na Mungu walikuwa taifa la Israeli. Tangu msalaba yeye ni kanisa.

Nyota kumi na mbili kumtambulisha kuwa watu wa Mungu (makabila 12 ya Israeli na mitume 12). Tazama ndoto ya Yusufu katika Mwanzo 37:9-11.

Taji hii (stephanos) maana yake ni mshindi. Neno lingine la taji (diademata) linawakilisha mamlaka ya kifalme.

watu waliochaguliwa na Mungu kabla ya Kalvari lilikuwa taifa la kimwili la Israeli. Israeli wa Mungu tangu Kalvari ni kanisa. Tazama 1 Petro 2:9. Maana nzuri inaweza kuwa "Israeli wa Mungu" (Wagalatia 6:16) ambayo ilikuwa taifa la Kiyahudi kabla ya msalaba na kanisa baada ya msalaba.

Maumivu ya kuzaa wanawakilisha Israeli wanaoteseka walipokuwa wakingojea mchakato mrefu ambao hatimaye ungemleta Masihi ulimwenguni (Mika 4:9, 10; Yeremia 4:31; 13:21).

Joka ni Shetani. Yeye ni mkatili na mkali (nyekundu). Vichwa saba na pembe kumi zitamhusisha na mnyama wa baharini, ambaye angekuwa chombo chake cha mateso katika muktadha huu. Ana taji (diadems - crowns of royalty) zinazowakilisha mamlaka ya kiraia lakini si "stephanos" kwa sababu yeye si mshindi. Nguvu yake inaonekana katika mkia wake. Katika uasi wake dhidi ya Mungu (kabla ya kuwekwa misingi ya ulimwengu) alifagilia mbali pamoja naye theluthi ya malaika wa Mungu (wakiwakilishwa na nyota). Alitaka kumuua Yesu alipozaliwa na kujaribu (mauaji ya watoto wachanga huko Bethlehemu) lakini alishindwa. Alijaribu wakati Wayahudi walipojaribu kumuua Yesu huko Nazareti (Luka 4) na walipojaribu kumpiga kwa mawe (Yohana 8) lakini pia alishindwa. Alijaribu pia jangwani (Mathayo 4) kwa majaribu lakini alishindwa.

Mtoto wa kiumeni Yesu ambaye aliepuka mipango yote ya Shetani ya kumwagamiza na ambaye, ingawa aliuawa msalabani, alifufuka tena siku ya tatu. Akapanda na kuketi mkono wa kuume wa Mungu ili kuanza utawala wake. Sasa anatawala kwa fimbo ya chuma (Zaburi 2:6-9) na haki (Zaburi 45:6). Tazama 1 Wafalme 2:12; 1 Mambo ya Nyakati 29:23; Zaburi 2:7 na kuendelea; Matendo 2:29-36 na Ufunuo 3:7, 21

Vita mbingunina Shetani akafukuzwa. Jambo kuu hapa ni kuona wakati vita hii ilitokea na kwa haki gani Shetani alikuwa mbinguni hadi Yesu alipopaa mbinguni. Mstari wa 10 unaonyesha kwamba Shetani alifukuzwa wokovu ulipofika; yaani Yesu alipokufa, alifufuka na kupaa kuanza jukumu lake la kuwaombea watu wake. Lakini kwa nini Shetani alikuwa mbinguni? Alikuwa anafanya nini? Alikuwa akiwashtaki wateule wa Mungu mchana na usiku (na ni kweli). Hivyo ndivyo alivyokuwa akifanya katika kitabu cha

Ayubu, lakini hakuweza kupata chochote cha kumshtaki Ayubu. Tangu Yesu mshindi kupaa mbinguni, Shetani hawezi tena kuwashtaki watu wa Mungu waliokombolewa.

Warumi 8:33-4 inaeleza kwa lugha nyepesi kile kinachosemwa hapa kwa lugha ya kitamathali. “Ni nani atakayewashitaki wale ambao Mungu amewateua? Mungu ndiye anayewahesabia haki. Ni nani atakayewahukumu? Kristo Yesu ambaye alikufa – zaidi ya hayo, ambaye alifufuliwa kutoka kwenye uhai – yuko mkono wa kuume wa Mungu naye pia anatuombea.

Shetani, mshitaki, hawezi tena kuwashtaki wateule wa Mungu juu ya dhambi kwa sababu Kristo alikufa ili kulipia dhambi zetu, alifufuliwa kutoka kwa wafu na kupaa tena mbinguni ili kufanya maombezi kwa ajili yetu.

Ufalme ulikuja Yesu alipopokea ufalme (nguvu, mamlaka na utawala). Tazama Mathayo 28:18 na Matendo 2:36.

Mwanamke aliyeteswa (Israeli wa Mungu) alikuwa mlengwa wa ghadhabu ya joka, mara Yesu alipomponyoka. Ona kwamba mistari 13-16 ni maendeleo kwa undani zaidi ya kile kilichosemwa katika muhtasari katika mstari wa 6. Shetani, akiwa amechanganyikiwa katika mpango wake wa kumwagamiza Yesu, akiwa amefedheheshwa katika kufukuzwa kwake kutoka mbinguni, analifuata kanisa. Kama vile Israeli walikimbilia jangwani ili kutoroka joka la Farao (Zaburi 74:13; Isaya 51:9 na Ezekieli 29:3) na kubebwa juu ya mbawa za tai hadi salama (Kutoka 19:4), ndivyo kanisa liliteswa lakini lililindwa na Mungu.

Mafuriko ya majililikuwa ni jaribio la kwanza la Shetani dhidi ya kanisa (mateso ya Wayahudi). Tazama Isaya 8:5-8. Ni nini kilimaliza mateso ya Wayahudi? Warumi walifanya walipoharibu Yerusalemu mwaka wa 70 BK (Ona Zaburi 144:7).

Sura hii inaelezea muktadha wa kihistoria wa maono ya kinabii. Israeli iliteseka sana katika historia yake lakini iliweza kumleta Masihi ulimwenguni. Shetani alitaka kumwagamiza Yesu lakini alishindwa. Yesu, baada ya kufufuka kwake, alipaa tena mbinguni ili kutawala na pia, kupitia damu yake, ili kuwaombea watu wake. Shetani hakuwa tena na haki ya kuwashtaki wateule wa Mungu kwa dhambi. Shetani, akiwa amechanganyikiwa, alifedheheshwa na kushindwa, alikasirika. Lakini alichoweza kufanya ni kuliumiza kanisa hapa duniani. Alianzisha mateso na Wayahudi lakini Mungu alilinda kanisa na mataifa ya dunia yalisimamisha mateso hayo wakati Warumi walipoharibu Yerusalemu. Shetani hakukata tamaa wakati Wayahudi waliposhindwa kuliagamiza kanisa. Sura inayofuata inaonyesha kwenda kwa bahari ya mataifa, kutafuta chombo kingine cha kutumia dhidi ya kizazi/vizazi kijacho cha kanisa. Ilikuwa ni Milki ya Kirumi. Sura ya 13 itaonyesha joka akiita Rumi kutoka miongoni mwa mataifa kufanya kazi yake mbaya.

UFUNUO13

Mnyama Anatoka Baharini

Ufalme wa Kirumi Umechaguliwa Kuwa Kiunzi cha Shetani Kutesa Kanisa

Mnyama wa Baharini mamlaka ya kiraia ya Rumi (wafalme) waliotesa kanisa. Sura ya 17 itasema mnyama "ni" wakati mfalme fulani anatesa kanisa na "hayuko" wakati mfalme fulani hafanyi hivyo.

Vichwa sabani milima saba ambayo Rumi ilijengwa juu yake na pia wafalme saba (wafalme). Tazama Ufunuo 17. Mnyama huyu alikuwa sawa na wanyama watatu, chui, dubu na simba. Hii inatukumbusha Danieli 7 ambapo wanyama hao waliwakilisha falme tatu za ulimwengu zilizotangulia ufalme wa Kirumi - Babeli, Umedi-Uajemi na Ugiriki. Mnyama wa nne wa Danieli 7 haonekani hapa katika Ufunuo kwa sababu mnyama wa nne alikuwa ni Ufalme wa Kirumi. Kama katika Danieli, mnyama anayewakilisha Rumi ana tabia zote za wale wengine lakini ni mbaya zaidi (mwenye ukatili zaidi).

Kichwa kilichojeruhiwailikuwa kifo cha Nero, mfalme wa tano. Alikuwa mnyama alipolitesa kanisa (alimwua mtume Paulo). Alipokufa mateso yalikoma (yule mnyama hakuwa) lakini ikatokea hekaya huko Rumi kwamba angefufuka. Wakati Domician alichukua kiti cha enzi, wengi walisema kwamba alikuwa Nero aliyefufuliwa. Katika mfuatano wa maono haya, mnyama alifufuka kwa sababu alilitesa kanisa.

Wale wakaao juu ya nchini wasioamini kwa vile wafuasi wa Yesu wanaishi mbinguni (v6). Tunaelewa kwamba kanisa ni maskani ya Mungu, yaani, Mungu anaka katikati ya watu wake. Tazama Waefeso 2:6; Wakolosai 3:1 na Wafilipi 3:20. Kumbuka kwamba katika kitabu hiki wale wanaoishi mbinguni ni waaminifu na wale wanaoishi duniani ni makafiri.

Mnyama wa nchini kutoka ardhini badala ya mbinguni. Asili yake ni binadamu na kutokuamini. Kuonekana kwake ni kama mwana-kondoo (akimuiga Yesu) kumtambulisha kuwa ni dini. Sauti yake kama joka badala ya mwana-kondoo inathibitisha kwamba yeye ni dini ya uongo (ibada ya mfalme). Ilienea katika Dola na Wakristo walipokataa kumsujudia mfalme, waliadhibiwa.

Alama kichwani. Watumishi wa Mungu 144,000 walitiwa alama kwenye vipaji vya nyuso zao katika sura ya 7 ili kulindwa dhidi ya ghadhabu ya Mungu. Waabudu wa mnyama pia walitiwa alama ili walindwe dhidi ya mateso ya mnyama. Aliwatesa wasio na alama. Katika historia, Roma ilianzisha vyama (kama vyama vya wafanyakazi) ili kudhibiti maisha ya watu na wale waliokataa kumwabudu mfalme walipoteza haki zao za kiraia na haki za kibiashara.

Nambari 666 inamtambulisha mnyama. Wengi wamejaribu mifumo ya nambari ya kuhusisha maadili kwa kila herufi ya alfabeti (kama vile nambari za Kirumi) na kuongeza maadili yote ya jina fulani ili kupata 666. Matokeo yamebainisha Nero, papa wa Kikatoliki, Napoleon, Ronald Reagan, n.k Soma kwa makini: Andiko linasema kwamba 666 ni idadi ya wanaume, nambari inayomwakilisha mwanadamu. Kama vile saba inawakilisha ukamilifu (uungu), sita ni chini ya ukamilifu (mwanadamu). Sita tatu zinasisitiza yeye ni mwanaume tu. Ujumbe ni huu: Mnyama atakayelitia hofu kanisa hatakiwi kuogopwa. Yeye ni mwanaume tu.

Sura ya 12 inaisha na Shetani akiwa amekasirika na kufadhaika kwa sababu alishindwa kumwagamiza Yesu. Sasa anataka kuharibu kanisa na kufanya hivi alihitaji chombo cha mateso. Alichagua Roma - katili, kiburi na uovu. Shetani aliipa Rumi mamlaka ya kutawala mataifa na kuwafanya wakaaji duniani kuabudu

Rumi. Ndivyo ilianza mateso makubwa ya kanisa na Mfalme wa Kirumi Domitian. Angeshindwa kabisa, asante Mungu.

UFUNUO 14 & 15

Sauti Nne Zinatangaza Matokeo ya Migogoro

Wimbo Mpya- maana yake ni usemi mpya wa wema wa Mungu (Isaya 42:9ff). Ni wale waliookolewa katika Yesu pekee wanaoweza kuimba wimbo huu. Ni wao tu wanaopokea wema wote wa Mungu.

Sauti nne- ni vichwa vinne vya habari vinavyotangaza matokeo ya mgogoro kati ya Roma na kanisa. Wao ni 1) Haki ya Mungu hushinda! 2) Babeli inaanguka! 3) Waabudu wa mfalme wanahukumwa! 4) Wakristo wanaokufa katika vita wamebarikiwa!

Mavuno ya ngano- ni wokovu wa waaminifu (Ona Mathayo 3:12, 20 na Amosi 9:9, 10).

Mavuno ya Zabibuni hukumu ya wasiomcha Mungu katika mzozo huu.

Wahusika wametambuliwa katika mzozo huu. Upande mmoja ni mwana-kondoo (mpole na mpole) na pamoja naye mabikira 144,000 wanaoimba sifa kwa vinubi. Upande wa pili ni yule joka (mwenye ukatili, mwenye nguvu na mkali) na pamoja naye yule mnyama wa baharini, yule nabii wa uwongo (mnyama wa dunia), na wafalme kumi pamoja na majeshi yao na umati mkubwa, wote waliotiwa alama ya yule mnyama. Saa ya vita imefika. Lakini nani atashinda? Matokeo hayakuwa na shaka kamwe! Matokeo yametangazwa tayari, hata kabla ya vita (katika maono haya) kuanza. Adui wa kanisa atalipa sana makosa yake lakini hata Wakristo wanaokufa vitani wamebarikiwa!

Vikombe vya hasira -Saa Imefika Ya Kumaliza Hukumu Za Mungu Juu Ya Rumi.

Bahari ya kioombe ya kiti cha enzi kama katika Ufunuo 4:6 inaonyesha utakatifu (kutengwa) wa Mungu. Katika Agano la Kale, makuhani walipaswa kupita kando ya bahari ya shaba kabla ya kuingia patakatifu. Bahari iliyochanganyika na moto inaonyesha washindi karibu na kiti cha enzi wakisafishwa kwa mateso. Tazama Wafilipi 3:10 na kuendelea.

Patakatifu palijaa moshi. Tazama Kutoka 40:34 na kuendelea; 1 Wafalme 8:10, 11 na 2 Mambo ya Nyakati 5:13, 14. Moshi unaonyesha kwamba Mungu yuko katika jukumu la Hakimu na kila mtu anapaswa kukomesha kila kitu, kuwa kimya na kutazama tu.

Wakati umefika wa kumwaga ghadhabu ya Mungu juu ya watu hawa wasiomcha Mungu.

UFUNUO 16

Vikombe Saba vya Ghadhabu

Vikombe Sabani sambamba na baragumu saba isipokuwa sasa hukumu ni jumla na si sehemu. Kusudi sasa si kuita watu watubu bali kuharibu kabisa.

MABASI

1. Vidonda vichafu na vya kuchukiza huwatesa watu waovu.
2. Bahari inakuwa damu, kuuamaisha yote ya baharini.
3. Maji safi hugeuka kuwa damu.

4. Jua huwachoma watu kwa moto.
5. Wanaume wanateswa na giza tupu.
6. Wafalme kutoka mashariki huvamia kutoka ng'ambo ya mto mkubwa Eufrate.
7. Kelele na ngurumo na umeme; tetemeko kubwa la ardhi na mawe makubwa ya mvua ya mawe yakianguka kutoka mbinguni.

BARAGUMU

1. Mvua ya mawe na moto, vikichanganywa na damu, huchoma mimea
2. Mlima mkubwa unaowaka hugeuza bahari kuwa damu, na kuharibu samaki na meli.
3. Nyota kubwa inayowaka huharibu maji ya kunywa.
4. Jua, mwezi na nyota zimetiwa giza
5. Moshi na nziye kutoka kuzimu huwatesa watu.
6. Jeshi kubwa lavamia kutoka ng'ambo ya Eufrate. Mto

Lugha sawa ya kitamathali ya hukumu za Mungu inapatikana katika Sefania 1:2-4; Yeremia 5:23 na kuendelea na Isaya 13:10-13, 17-22.

- **Wafalme wa mashariki** waliokombolewa.
- **Pepo watatu wachafukuwadanganya** mataifa ili waende kwa a vita visivyo na matumaini (1 Wafalme 22:19-23).

Mungu anazika Roma na vibaraka wake. Ungefikiri kwamba bila maji ndani ya bahari, hakuna maji kwenye mito au chemchemi, hakuna milima au visiwa, miili iliyofunikwa na majipu, ngozi inayowaka kwa jua, matetemeko ya ardhi na mawe ya mawe ya kilo 100 yakiwaangukia "wangelia mjomba", watakata tamaa. Lakini wanamkufuru Mungu tu! Hakuna matumaini kwao. Baadhi ya vipengele vya bakuli vinatengenezwa baadaye. Maelezo ya anguko la jiji yatakuwa katika sura ya 17 na 18. Vita vya Har–Magedoni viko katika sura ya 19. Kushindwa kwa joka ni katika sura ya 20 .

UFUNUO 17 & 18

Babeli Na Wanyama Wanatambulishwa

Adui Katika Pambano Hili Ni Rumi - Mtesi Wa Wakristo

kahaba mkuuni Roma inayoonekana kama nguvu ya kibiashara. Angalia alama zake za kitambulisho:

1. Ameketi juu ya milima saba 17:9.
2. Anatawala ulimwengu katika siku za Yohana 17:18.
3. Anawatesa Wakristo vibaya sana. 17:6 na 18:20, 24 .
4. Yeye ndiye mamlaka kuu zaidi ya kibiashara duniani wakati wa siku ya Yohana. 18:3 na kuendelea, 11 na kuendelea, 15-19.
5. Anategemezwa na kuungwa mkono na mamlaka ya kijeshi (wafalme) wa Rumi. 17:3, 7 .
6. Anaangamizwa kwa nguvu zake za kijeshi. 17:16, 17 .

Mnyamani watawala wa Kirumi waliotesa kanisa:

1. Augustus (27 KK-14 BK)
2. Tiberio (14 BK - 37 BK)
3. Caligula (37 AD - 41 AD)
4. Klaudio (mwaka 41 BK - 54 BK)

5. Nero (54-68 aliyelitesa kanisa)
6. Vespasian (69-79 - mfalme wakati Yohana alipokea maono).
7. Tito (79-81 - ambaye alibaki, alitawala, kwa miaka miwili)
8. Domitian (81-96 - ambaye alianzisha mateso ya kutisha na alikuwa wa mwisho wa Kaisari).

Mnyama "alikuwa" pamoja na Nero na "hayuko" pamoja na Vespasian kwa maana ya kwamba mnyama "alikuwa" wakati Roma ilipolitesa kanisa na "hayupo" wakati Roma haikutesa kanisa. Pamoja na Domitian mnyama alijitokeza tena kutoka kuzimu ili kuanza mateso tena.

Yohana alipoandika, maliki watano walikuwa wamekufa (Augusto hadi Nero), mmoja alikuwa (Vespasian), mmoja angekuja (Tito) na kukaa kwa muda kidogo (miaka miwili). Mnyama (mtesi) alikuwa Domitian, mfalme wa nane ambaye alikuwa wa familia ya Kaisari lakini alikusudiwa kushindwa.

Pembe kumi wanaweza kuwa wafalme wa mataifa kibaraka yaliyoungana na Roma. Lakini ukweli mmoja wa kuvutia wa kihistoria ni kwamba baada ya Domitian kulikuwa na watawala kumi haswa ambao pia walitesa kanisa. Haya yote yalikusudiwa kushindwa.

Watawala hawa kumi baada ya Domitian pia walitesa kanisa:

- 1) Trajan (98-117)
- 2) Hadrain (117-138)
- 3) Antoninus (138-161)
- 4) Marcus Aurelius (161-180)
- 5) Septum Sever (193-211)
- 6) Maximinus (235-238)
- 7) Deices (249-251)
- 8) Valerian (253-260)
- 9) Diocletian (284-305)
- 10) Matunzio (305-311)

Kahaba anatambulika kama Roma, mamlaka ya kibiashara. Alikuwa mkatili na kuanguka kwake kulitokana na nguvu za kijeshi za Kirumi. Adui mkuu wa Wakristo katika Ufunuo alikuwa Rumi, mamlaka ya kiraia na kibiashara. Ujumbe ulikuwa kwamba Rumi ingeanguka.

Babeli Imeanguka - Roma Imeshindwa

Wafanyabiashara wa ardhi- Kipengele cha Ufalme wa Kirumi kinachoonekana hapa ni nguvu ya kibiashara. Tumeona Milki ya Kirumi ni mambo matatu: Mamlaka ya kiraia na kijeshi (mnyama kutoka baharini), dini ya uwongo ya ibada ya maliki (nabii wa uwongo au mnyama wa nchi kavu) na nguvu ya kibiashara (Babeli kahaba mlevi). Mwanamke huyo aliishi maisha ya anasa (v7) na kuwafanya wafanyabiashara kuwa matajiri (Mst 3). Wafanyabiashara wa dunia (waabudu wa maliki) waliomboleza alipoanguka kwa sababu walipoteza mshirika wao wa kibiashara (v11-14, 19).

Ukahaba- Mtu anapojiuza, kimaadili, kimwili au kimaadili kwa ajili tu ya kupata mali au usalama wa mali, inaitwa ukahaba.

Mji wenye nguvu zaidi na unaotakikana unahukumiwa na Mungu kwa uhalifu wake dhidi ya kanisa. Anabaki kama onyo kwa wote wanaojiona kuwa wanajitosheleza. Usiwadhulumu watoto wa Mungu!

Mungu alilaani jiji hilo lenye wivu na lenye nguvu zaidi kwa sababu ya uhalifu uliofanya dhidi ya Wakristo. Inabaki kuwa onyo kwa wote wanaojiona kuwa wanajitosheleza. Huwezi kuwadhulumu watoto wa Mungu.

UFUNUO 19

Karamu ya Harusi ya Mwana-Kondoo na Kushindwa kwa Maadui

Kanisa Litabarikiwa na Watesi Wataangamizwa

Moshi ukipanda milele na milele- lugha hiyo hiyo inatumika kwa Edomu (Isaya 34:10) na Sodoma (Yuda 7). Inamaanisha kushindwa kabisa mikononi mwa Mungu.

Ufalme wa Bwana Mungu wetu- Mungu daima ametawala juu ya ulimwengu. Haijawahi kutokea mara moja wakati Hakuwa katika udhibiti kamili wa hali. Kusema kwamba Mungu sasa anatawala ina maana kwamba alitenda ili kudhihirisha utawala wake. Wakati fulani, Mungu huwaacha adui zake watende. Wakati hata hivyo; Anainuka ili kukomesha matendo yao, tunasema kwamba alitawala au alitawala.

Sikukuu ya Harusi ya Mwana-Kondoo- Yesu ni mwana-kondoo na kanisa ni bibi arusi au mke wake (Waefeso 5:22-33). Maana hapa ni furaha tupu, heshima na furaha kwa kanisa.

Amevaa kama bibi arusi- Alijivika matendo yake ya haki.

Farasi mweupe- katika maono haya, ni Yesu pekee anayepanda farasi mweupe.

Jina lake- maana yake ni tabia yake, fadhila zake na utambulisho wake. Ni Yeye pekee aliye na jina ambalo hakuna anayelijua kwa sababu hakuna mwingine aliye sawa naye. Jina lake ni Mshauri wa Ajabu, Mungu Mwenye Nguvu, Baba wa Milele, Mfalme wa Amani, Kweli, Neno, Mfalme wa wafalme na Bwana wa mabwana (Isaya 9:6).

Damu kwenye vazi Lake-- Je, ni damu yake? Damu ya mashahidi? Au damu ya maadui?

Upanga mkali- Angalia v21. Ilikuwa kwa upanga huu kwamba maadui waliuawa. Wafuasi wake hawakupigana kwa silaha zao wenyewe. Upanga wa Yesu huwashinda maadui wote (Waebrania 4:12 na Waefeso 6:17).

Meza ya Mungu- ni kwa wadudu tu! Menyu ni nyama ya maadui waliokufa! Mwaliko huo ulitolewa hata kabla ya vita kuanza kwa sababu matokeo hayakuwa na shaka kamwe.

Ziwa la moto- Mtu anapoingia katika ziwa la moto (yule mnyama, nabii wa uongo, joka na wenye dhambi) ni mwisho wa tendo lake. Wako nje ya mchezo! Joka hilo lilikuwa bado halijatupwa katika ziwa la moto kwa sababu litachukua hatua tena katika maono haya. Wafu (wote waliokufa katika Kristo na wale waliokufa katika huduma ya mnyama) wote watafufuliwa lakini Milki ya Kirumi haitainua tena kichwa chake kibaya!

Anguko la Rumi lilikuwa tukio la furaha kwa wote walioteseka chini ya mkono wake wenye nguvu na ukatili. Shangwe hiyo ilikuwa kama karamu ya ndoa ambapo bibi-arusi anapokelewa na mpendwa wake. Kwa upande mwingine, wale waliolitesa kanisa walikumbana tu na kushindwa kwa kutisha na fedheha

kabisa. Badala ya kualikwa kwenye karamu ya arusi kama watakatifu walivyokuwa, maadui wa kanisa walioshindwa wangelwa na ndege walioalikwa kwenye karamu yao ya nyama iliyokufa. Rumi (yaani, Milki ya Rumi iliyomtesa Kristo na kanisa) imeshindwa isiinuke tena. Ghadhabu ya Mungu imetimia juu yake.

UFUNUO 20

Milenia na Hukumu Kuu ya Kiti cha Enzi Cheupe

Shetani Ameshindwa Kabisa kwa Kutumia Roma Dhidi ya Kanisa

Malaika kutoka mbinguni- Yohana yuko duniani katika sehemu hii ya maono.

Kuwa na ufunguo wa shimo- Shetani, anayejulikana kama nyota iliyoanguka kutoka mbinguni, katika sura ya 9 alikuwa na ufunguo huu, lakini sasa malaika kutoka mbinguni anao kuonyesha kwamba Shetani ameshindwa."

Joka alifunga kwa miaka 1000- Ibilisi ameshindwa kabisa na kikamilifu [kabisa] na amefungwa kwa kurejelea kazi yake kupitia Rumi dhidi ya kanisa, (shuhudia mnyororo, shimo na kutiwa muhuri kufungwa). Huu ulikuwa mwisho wa historia ya Ufalme wa Kirumi lakini si kwa Shetani. Angeachiliwa ili kujaribu tena kutumia mataifa mengine.

Kwa miaka 1000- Miaka 1000 haizungumzii kipindi cha wakati bali hali ya mambo. Kutumika kwa Shetani ni kushindwa kabisa. Kutumika kwa watakatifu ni ushindi kamili. Nambari 1000 inamaanisha jumla. Zaburi 50:10 inasema Mungu ana ng'ombe juu ya milima elfu. Kumbukumbu la Torati 7:9 inasema Mungu hutimiza ahadi zake kwa vizazi elfu. Zaburi 105:8 na 1 Mambo ya Nyakati 16:15 inasema Mungu aliamuru neno lake kwa vizazi elfu. Wazo ni jumla na sio muda mdogo. Angalia mawazo mengine kuhusu miaka 1000:

1. Miaka 1000 ni kipindi kizima cha Kikristo (kutoka hapo hadi mwisho wa nyakati). Shida ya wazo hili ni kwamba inahitaji muda kidogo wa historia ya dunia baada ya mwisho wa wakati.
2. Miaka 1000 ni wakati wote hadi kabla ya ujio wa pili wa Kristo. Tatizo la wazo hili ni kwamba lingewekea kikomo kipindi cha ukuhani kinachotawala cha Wakristo hadi chini ya enzi nzima ya Ukristo.
3. Miaka 1000 kufuatia uharibifu wa Rumi wakati Ukristo ulipostawi. Tatizo la wazo hili ni kwamba ingehitaji wafia imani waliokufa wafufuliwe yapata miaka elfu moja iliyopita.

Shetani katika shimo lililofungwa- Shetani hana kikomo katika utendaji, amesimamishwa!

Shetani alifungua kwa muda kidogo ili kuwadanganya mataifa- Hiki si kipindi cha wakati bali ni ujumbe ambapo Mungu anawaambia Wakristo: "Niliwalinda zamani na nitafanya hivyo wakati ujao, mahali popote, wakati wowote, dhidi ya adui yeyote. Huu ni uhakikisho wa Mungu kwa wakati ujao, sawa na katika Ezekieli 38 na 39.

Wale walioketi kwenye viti vya enzi.Wale wanaoketi kwenye viti vya enzi wanatawala. Hao ndio waliopewa mamlaka ya kuhukumu. Ni akina nani hao? Wao ni washindi, watakatifu waaminifu, walio hai au waliokufa. Yesu alikuwa ameahidi kwamba washindi wangeshiriki naye katika kutawala mataifa (Ufunuo 2:26f; 3:21; 11:15-18; 18:20). Hii ni sawa na Danieli 7:21, 22.

Nafsi zao zilikatwa vichwa kwa ajili ya Yesu- Hawa ndio mashahidi katika mateso. Wanafufuliwa (wanaishi) na wanatawala pamoja na Kristo. Hebu wazia uwanja wa vita baada ya vita vya Ufunuo 19 ardhi ikiwa imejaa miili ya waliouawa. Wale waliouawa ambao ni wafia imani Wakristo wanafufuliwa na kujiunga na watakatifu walio hai kwenye viti vya enzi kutawala pamoja na Mungu. Waliouawa hawakupoteza maana mara moja walifufuliwa ili wasife tena. Huu ndio "ufufuo wa kwanza." Ona kwamba hawa ni wafia imani tu katika pambano la Ufunuo na si wale Wakristo waliokufa katika historia yote. Huu sio ufufuo halisi ambao utatokea wakati Yesu atakaporudi. Hapa kuna njia ya kiishara tu ya kusema watakatifu waaminifu ni washindi na salama.

Wafu wengine- ni wale waliokufa katika maono katika kumtumikia mnyama na wanabaki wamekufa kwa miaka 1000 (kwa mfano) na kufufuliwa na kuangamizwa tena. Walikuwa wenye hasara hai. Hao ni maiti walio khasiri na wataishi tena ila ni wenye hasara. Mstari wa 5 ni wa mabano. Ili kupata maana hiyo soma mst 4 kisha mst5b: ("Wafia imani Wakristo waliishi na kutawala pamoja na Kristo miaka elfu moja. Huu ndio ufufuo wa kwanza.") Kwamba maadui wa Yesu wanabaki wakiwa wamekufa kwa miaka elfu moja tu inamaanisha kwamba walishindwa kabisa katika vita vyao dhidi ya Kristo na kanisa. Hairejele kipindi halisi cha wakati.

Ufufuo wa kwanza- huu ni ufufuo wa wafia imani kwa Yesu. Inaitwa "kwanza" kwa sababu Yohana ataona ufufuo wa pili. Watumishi wa Mungu na watumishi wa mnyama walikufa katika kifo cha kwanza lakini ni watu wema tu walio katika ufufuo wa kwanza. Ufufuo wa kwanza ni wa uzima na kutawala lakini ufufuo wa pili ni wa mauti ya pili. Ujumbe ni kwamba wafu katika Kristo wanashiriki ushindi kama vile watumishi walio hai wa Mungu wanavyoshiriki.

Makuhani wa Mungu... kutawala miaka 1000 – hii haizungumzii kuhusu muda ambao Yesu atatawala bali ni muda gani watakatifu wangetawala. Jambo hapa sio wakati bali ushindi kamili na baraka. Walichokuwa nacho kabla ya kufa (ufalme wa makuhani), kiliendelea baada ya kufa. Katika maisha na kifo watumishi wa Mungu ni washindi.

Shetani alifungua na kuwadanganya mataifa (tena)- Shetani ataendelea kufanya kazi duniani ili kuharibu imani ya watumishi wa Mungu.

Gogu na Magogu- Wao ni mtu yeyote lakini hakuna mtu hasa kama walivyotumiwa katika Ezekieli 38, 39. Ujumbe ni huu katika sehemu zote mbili: Mungu anawaambia watu wake: "Nimekwisha kuwatetea na kuwafanya washindi katika shida hii ya sasa na nitafanya hivyo tena wakati wowote unapohitaji." Mkazo ni juu ya ukubwa wa adui huyu mpya wa siku zijazo (chochote chochote) na urahisi ambao Mungu atawashinda nao pia. Wakristo, msiwe na wasiwasi kuhusu nia ya Mungu na uwezo wake wa kuwalinda dhidi ya adui yoyote, sasa au katika siku zijazo! Ujumbe kuhusu nadharia za kabla ya milenia: Majaribio yote ya kuunda jeshi kubwa la watu wanaomchukia Mungu katika ulimwengu ambao Shetani hafanyi kazi na ni watumishi wa Mungu pekee wanaishi yatashindwa (hasa ikiwa unaamini kutowezekana kwa uasi-imani).

Ibilisi akatupwa katika ziwa la moto- Moto unaashiria kushindwa kabisa. Hakuna mtu anayerudi baada ya kutupwa katika ziwa la moto. Hii si adhabu ya milele bali ni ushindi wa watu wa Mungu na kushindwa kwa maadui wa Mungu.

Kiti kikubwa cheupe cha enzi- sio siku ya hukumu halisi ambayo wanadamu wote wanapaswa kuonekana siku moja. Hii ni kama Danieli 7:9-12 ambapo Rumi (ufalme wa nne) inahukumiwa.

Ufufuo wa pili- waabudu wa mnyama wanafufuliwa. Watumishi wa Mungu si kwa sababu walilelewa miaka 1000 mapema (katika maono).

Katika maono haya shetani amefungwa miaka 1000 ili kuonyesha jinsi alivyoshindwa kabisa katika vita vyake dhidi ya kanisa linalotumia Rumi. Anaachiliwa kwa muda kidogo kwa sababu baada ya Rumi kungekuwa na majaribio mengine na yangekutana na hali hiyo hiyo. Ushindi unaonyeshwa na maono ya watakatifu (walio hai na walioinuliwa) wakitawala na kuhukumu kwa ushindi kamili [kamili]. Sura hii inasema ushindi kamili wa kanisa na kushindwa kabisa kwa Shetani na kanisa linalotesa Ufalme wa Kirumi.

Sura hii inasema:

ushindi kamili wa kanisa

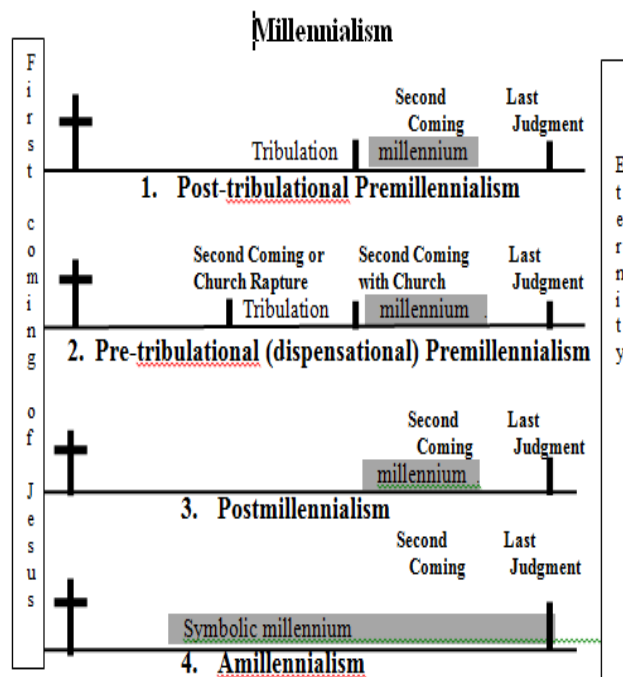
- a. Katika mateso ya Roma baadhi ya Wakristo hufa.
- b. Wanaketi kwenye viti vya enzi na kuhukumu kwa miaka 1000
- c. Wafia imani wanainuliwa kutawala pamoja na Kristo kwa miaka 1000

kushindwa kabisa kwa Shetani

- a. Shetani anashindwa katika jaribio lake la kuliangamiza kanisa kwa kutumia Ufalme wa Kirumi
- b. Roma inakwenda chini na kutoweka
- c. Majaribio ya wakati ujao ya Shetani kutumia mataifa mengine pia yatashindwa
- d. Shetani anaangamizwa

kanisa linalotesa Ufalme wa Kirumi.

- a. Katika vita vya maono kati ya wema na uovu wote wanaomtumikia mnyama wanauawa
- b. Hawa wanabaki wamekufa kwa miaka 1000
- c. Baada ya miaka 1000 watumishi waliokufa wa mnyama wanafufuliwa, lakini watahukumiwa na kuangamizwa katika ziwa la moto.

Neno "milenia" halipatikani katika tafsiri ya Kiingereza. Ni kutoka kwa neno la Kilatini linalomaanisha miaka elfu. Tafsiri mbalimbali ni:

Wanaamini kabla ya milenia kubali kwamba ufalme wa Kristo bado haujasimamishwa na kwamba kuja kwake kwa pili halisi na kimwili kutatangulia kusimamishwa kwake, na kisha atatawala kwa miaka elfu moja kabla ya mwisho wa historia.

Dispensationalists wanaamini kwamba Israeli ni tofauti na Kanisa, na kwamba Mungu ataanzisha ufalme wa milenia katika Israeli ambapo Kristo, atakaporudi, atatawala ulimwengu kutoka Yerusalemu kwa miaka elfu moja.

Wanabaada ya milenia amini ufalme wa Kristo ulianzishwa kama mwendelezo wa ujio wake wa kwanza, kwamba milenia itakuwa enzi ya dhahabu ya ufalme inayodumu hadi karibu na mwisho wa historia na kisha Kristo atakuja mara ya pili mwishoni mwa historia.

Waamini wa Milenia usikubali yoyote ya nadharia hizi, lakini kwa sababu mbalimbali. Baadhi yao wanaamini kwamba hakuna kipengele cha wakati kinachoonyeshwa na miaka elfu, lakini ukamilifu wa ushindi wa Kristo na watakatifu wake juu ya Shetani na mawakala wake wote.

Harakati nyingine mbalimbali za kijamii na kisiasa, za kidini na za kilimwengu, pia zimehusishwa na mafumbo ya milenia.

Mpinzani wa kwanza wa wazi wa premilena iliyohusishwa na Ukristo alikuwa Marcion (AD 85-160). Marcion alipinga matumizi ya Agano la Kale na vitabu vingi vya Agano Jipya ambavyo havikuandikwa na mtume Paulo. Alikuwa mzushi mkuu wa kwanza ambaye alivunja sana imani ya kanisa la kwanza katika kuacha fundisho la kurudi kwa Kristo kunakokaribia, kibinafsi. Marcion hakuamini katika umwilisho wa kweli, na kwa hiyo hapakuwa na nafasi ya kimantiki katika mfumo wake kwa Ujio wa kweli wa Pili. Alitarajia wengi wa wanadamu wangepotea. Alikana uhalali wa Agano la Kale na Sheria yake. Waamini wengine kabla ya milenia ya kabla ya Nikea walikuwa Irenaeus, Justin, Theophilus, Tertullian, na Hippolytus wa Roma. sw.wikipedia.org/wiki/Premillennialism

UFUNUO 21

Yerusalemu Mpya Inashuka kutoka Mbinguni

Kanisa Mwaminifu Limeshinda

Mbingu mpya na nchi mpya -Hali ya Wakristo sasa ni "mpya." Katika 20:11 tuliona mbingu na nchi zikikimbia kutoka kwa uwepo wa Mungu. Haya ni maelezo ya apocalyptic ya mashambulizi ya Mungu juu ya ulimwengu wa wasio haki. Tazama Isaya 13:6-22; 2 Petro 2:5; 3:6; Isaya 34:1-17; Nahumu 1:1-5 na Sefania 1:2f. Lugha ya hukumu ya Mungu juu ya taifa ni kuusambaratisha ulimwengu wa taifa hilo. Lugha ya baraka kwa taifa basi ni kinyume chake. Anafanya vitu vyote kuwa vipya. Anawapa mbingu mpya na dunia mpya kwa ajili ya watu wake kuishi. Mbingu mpya na dunia mpya ni hali mpya, mazingira au hali ya mambo. Soma Isaya 65:1 na uone kwamba mbingu mpya na dunia mpya kwa Yerusalemu ilikuwa ni shangwe na shangwe.

Bahari haipo tena- ulimwengu wote wa Kirumi (ambapo mnyama alitoka) umekwenda.

Mji mtakatifu, Yerusalemu Mpya- Kanisa, bibi-arusi wa Mwana-Kondoo.

Kushuka kutoka mbinguni-Asili ya kanisa ni ya mbinguni na ya kimungu. Wanyama waliotoka duniani walisisitiza kwamba walikuwa na asili ya kibinadamu. Tazama Ufunuo 13 na Danieli 7.

Bibi arusi alipamba- Yeye si mchafu, ametiwa damu na kupigwa lakini ni safi, hana hatia na mwenye furaha.

Futa kila chozi- Shida zilizopita (na za haraka) za kanisa zimepita. Linganisha na Isaya. 14:3; 30:19; 35:9 na 25:8.

Kifo hakitakuwapo tena- Roma haitafanya wafia dini tena.

Bibi-arusi wa Kristo- Haya ni maelezo ya mfano ya kanisa, la sasa, mwaminifu na la ushindi. Hii si mbinguni bali ni kanisa ambalo limeshuka kutoka mbinguni (asili ya kimungu). Anang'aa kwa utukufu wa mbinguni.

Ukuta- Amelindwa, salama na salama.

Misingi kumi na mbili- Kanisa lilijengwa juu ya msingi wa mitume kumi na wawili. Waefeso 2:20 (kanisa limejengwa juu ya yale waliyofundisha).

Pima jiji- kusesitiza utakatifu na utukufu wake (ona Ezekieli 42:20). Huu ni mchemraba (mraba) kama vile hekalu la Kiyahudi lilivyokuwa mchemraba. Huu ni mji ambapo Mungu anakaa, si Babeli ambapo dhambi inakaa. Ezekieli aliambiwa alipime hekalu (43:10-12) "ili nyumba ya Israeli wapate aibu kwa ajili ya maovu yao, wajulishe sura ya nyumba... Kipimo kinazungumza juu ya utakatifu. Ukubwa wake unasema "utukufu na usalama" pia, maili 1500 kwenda juu, pana na pana.

Ukuta wa yaspi... - kanisa ni la thamani.

Hakuna hekalu- kanisa ni hekalu la Mungu.

Hakuna haja ya jua- kuangazwa kiroho.

Mataifa hutembea katika nuru yake- Ikiwa huu ni umilele, basi mataifa yanatoka wapi? Wote ambao hawajaokoka katika maono haya walikwenda kwenye ziwa la moto. Kanisa ni mchukua nuru, ndani yake liko tumaini la mataifa, kanisa lililodharauliwa na kupigwa chini sasa limeketi juu ya mlima.

Gates kamwe kufungwa- Huu ni usalama, hakuna usiku ambapo milango ilipaswa kufungwa ili kuwazuia wavamizi.

Hakuna najisi- Watu pekee wanaoruhusiwa kuingia kanisani ni watakatifu (waliotakaswa kwa damu ya Yesu).

Hii ni picha ya kanisa lenye ushindi katika historia, sio umilele (ingawa ukweli hapa utaendelea hadi umilele, wazi zaidi). Siyo kanisa la mbinguni. Bado huangaza kati ya mataifa na kuleta nuru kwa wale wanaotembea gizani. Kanisa aminifu ni la ushindi, tukufu, salama, lenye furaha, safi na la uinjilisti. Hii inaelezea kanisa aminifu katika enzi yoyote.

UFUNUO 22

Onyo na Mwaliko

Mto wa maji ya uzima- Katika Yohana 4, Yesu alitumia kielelezo hiki kwa baraka zote, zinazotiririka kwa watoto wa Mungu. Katika Yohana 7:37-39, Yesu anatumia sura hiyo kurejelea Roho Mtakatifu. Ni wazi katika maandiko kwamba Wakristo tayari wanashiriki maji ya uzima. Hatuna haja ya kusubiri hadi milele ili kuinywa. Ona katika Ezekieli 47:1-12 kwamba hii ni taswira ya heri ambayo Mungu alitoa kwa ajili ya wenye haki, inayotiririka kutoka kwa Mungu kupitia kwa wenye haki hadi mahali pasipokuwa na kitu na mahali pa kufa pa dunia.

Kiti cha enzi cha Mungu na Mwanakondoo- Hapa ndipo rehema na mamlaka ya Mungu yanapounganishwa. Kama ingekuwa milele, ingekuwa ni baada ya Mwana-Kondoo kurudisha kiti cha enzi kwa Mungu (1 Wakorintho 15:24 na kuendelea).

Majani ya mti- Sadaka ya kanisa kwa mataifa ambayo huleta uponyaji wa kiroho inaitwa uinjilisti. Kanisa aminifu, la ushindi, tukufu, lililobarikiwa linainjilisha. Na tuwe kanisa hilo leo! Tazama uso wake - ukaribu wa ushirika kati ya Mungu na kanisa lake

Tawala milele- Ufunuo 5:10 inasema ufalme huu wa makuhani unatawala juu ya dunia. Kuishi au kufa, watakatifu wanatawala.

Usitie muhuri maneno ya unabii huu- Danieli aliambiwa ayatie muhuri maono yake kwa sababu wakati wa kutimizwa ulikuwa mbali (kama miaka 400 - Danieli 8:26). Maono haya hayakupaswa kutiwa muhuri kwa sababu wakati wa kutimizwa ulikuwa karibu.

Wasio haki watende udhalimu- Hii si kuhimiza wanaume kutenda mabaya bali kusema kwamba watu wanatenda kulingana na tabia.

Haki ya mti wa uzima- Mti wa uzima uko katika mji na waaminifu tu wanaishi humo. Haki ni pendeleo wanalopewa wale walio wa Yesu lakini haki hiyo inaweza kuchukuliwa kutoka kwa Mkristo yeyote. Hili halizungumzii juu ya umilele na fundisho la "ukiokolewa mara tu umeokoka" sio la kibiblia. Ufunuo 2:10 inaahidi taji ya uzima kwa wale ambao ni waaminifu hata kufa. Kwa mshindi Yesu aliahidi, "Sitalifuta jina lake katika Kitabu cha Uzima" (Ufunuo 3:5). Imedokezwa kwamba wale wanaoanguka jina lao litafutwa kutoka katika Kitabu cha Uzima.

Mapigo yameongezwa- Je, wale ambao wamekiharibu kitabu hiki tangu siku kilipoandikwa wangewezaje kupigwa na mapigo yaliyoandikwa katika kitabu hiki? Kuna uwezekano tatu tu:

- 1) Wafu wote wanaofanya hila watafufuliwa ili waweze kuishi katika kipindi cha dhiki wakati Mapigo yatatimizwa.
- 2) Wafu wote wanaodanganya watapatwa na mapigo yaleyale watakapokuwa katika umilele (hii inahitaji vita vya nyuklia duniani, ufufuo wa jeshi la Wachina Wekundu, nzige wanaobadilikabadilika, bahari na mito iliyogeuzwa kuwa damu, ufufuo wa Gogu na Magogu, n.k.
- 3) Wale wanaofanya hila hawatakumbwa na mapigo yaliyoandikwa katika kitabu hiki. (Hii inahitaji kwamba mapigo yawe onyesho la mfano la hukumu za Mungu kwa waovu au sivyo tishio lake lilikuwa la uvivu).

MUHTASARI WA KITABU

"Msukumo mkuu wa kitabu hiki ni faraja na uhakikisho wa ushindi wa mwisho. Kwa njia yake ya kipekee, kitabu kilieleza juu ya dhoruba inayokuja na ya kutisha. Tuliona kwamba moyo wa ulimwengu ni kiti cha

enzi cha mbinguni! Mungu na Mwana-Kondoo wanatawala - sio Italia. Tuliona mihuri ikifunua, tarumbeta zinaonya na mabakuli yanawaadhibu kwa ukamilifu na kuwaadhibu watakatifu. wasiomcha Mungu; kifo, kithibitishwe katika ufufuo Moto usio na mkono wa mtu na unawaka kama moto wa Nero haukuwahi kufanya - milele na kwa ukamilifu wakati, hatimaye, katika ziwa la moto SALAMA YA BAADAYE NA ANASHINDA MILELE!"

(Kutoka UFUNUO na Jim McGuigan, Kuangalia katika Mfululizo wa Biblia, International Bible Resources, Lubbock, Texas, 1976.)

Tafsiri Isiyo ya Kawaida ya Ufunuo

Na Randolph Dunn

Sura ya 1

Usuli wa Ufunuo Yohana Mtume

Domitian alikuwa mwamini wa ishara za kinabii na alisisitiza kujiita mungu. Mnamo mwaka wa 86 BK hekalu la Domitian lilijengwa huko Efeso. Upinzani wa Yohana kwa ibada ya maliki, pamoja na kuendelea kwake kuhubiri Injili ya Kristo, hatimaye ulifikia sikio la Domitian na kumchochea kuchukua hatua. Mnamo mwaka wa 94 BK mtume mzee Yohana alihamishwa hadi kisiwa cha Patmo.

(drivethruhistoryadventures.com/john-exiled-to-patmos)

Baadaye mtume Yohana aliachiliwa, labda kwa sababu ya uzee, na akarudi katika eneo ambalo sasa ni Uturuki. Alikufa akiwa mzee wakati fulani baada ya AD 98.

(gotquestions.org/apostle-John-die.html)

Pamoja na Eusebius na wengine, tunalazimika kuweka uhamisho wa Mtume hadi Patmo wakati wa utawala wa Mfalme Domitian (81-96). Baada ya kifo cha Domitian Mtume alirudi Efeso wakati wa utawala wa Trajan, na huko Efeso alikufa karibu 100 AD akiwa na umri mkubwa. (Historia ya Kanisa III.13.1)

(puritanboard.com/threads/apostle-john-polycarp-and-patmos.79254/)

Yesu wa Nazareti

Yesu, kama ilivyoelezwa katika Agano Jipya, inaelekea zaidi alisulubishwa mnamo Ijumaa AD, Aprili 3, 33. Uchunguzi wa hivi punde zaidi, ulioripotiwa katika jarida la "International Geology Review," ulilenga shughuli za tetemeko la ardhi kwenye Bahari ya Chumvi, iliyoko maili 13 kutoka Yerusalemu. Mathayo 27, inataja tetemeko la ardhi lililotokea wakati wa kusulubiwa: "Naye Yesu akiisha kupaza sauti tena kwa sauti kuu, akaitoa roho yake, na wakati huo pazia la hekalu likapasuka vipande viwili toka juu hata chini, nchi ikatikisika, miamba ikapasuka, makaburi yakapasuka. (livescience.com/20605-jesus-crucifixion.html)

Sauli wa Tarso - Paulo

"Walipokuwa wakimpiga mawe, Stefano aliomba, 'Bwana Yesu, pokea roho yangu.' Kisha akapiga magoti na kulia, 'Bwana, usiwahesabie dhambi hii.' Alipokwisha kusema hayo, alilala usingizi, (akafa Sauli).

"Siku ile kulitokea mateso makubwa juu ya kanisa la Yerusalemu, na wote wakatawanyika katika Yudea na Samaria isipokuwa mitume. Watu wanaomcha Mungu wakamzika Stefano na kuomboleza kwa ajili yake. Lakini Sauli akaanza kuliangamiza kanisa. (Matendo 7:59-8:3)

Maelezo kamili ya kifo cha Mtakatifu Paulo hayajulikani, lakini mapokeo yanashikilia kwamba alikatwa kichwa huko Roma na hivyo kufa kama shahidi kwa ajili ya imani yake. Huenda kifo chake kilikuwa ni sehemu ya mauaji ya Wakristo yaliyoamriwa na mfalme wa Kirumi Nero kufuatia moto mkubwa katika mji huo mwaka wa 64 BK (britannica.com/biography/Saint-Paul-the-Apostle)

Nero (54-68)

Kwa kuuawa kwa mfalme Gaius (Caligula), mwaka 41 BK Klaudio akawa mfalme (41-54). Kwa kuwa Wayahudi walikuwa wakiendelea kuvuruga kutokana na uchochezi wa Kresto, [Klaudio] aliwafukuza kutoka Roma. Ndivyo anavyoandika mwanahistoria wa Kirumi Suetonius kuhusu matukio ya Rumi karibu mwaka wa 52 BK. "Chrestus" anaweza kuwa mwiba kwa siasa za Kirumi akihangaika kumwondolea yeye na washirika wake. Au "Chrestus" inaweza kuwa jinsi wasimamizi wasio na habari walivyotamka jina Christus ambalo Wayahudi walibishania. Mabishano hayo kati ya Wayahudi na Wakristo hayakujulikana; kwa mfano, huko Efeso. (Matendo 19)

Inaelekea na bila kujua Klaudio ndiye aliyekuwa maliki wa kwanza kuwatesa Wakristo (walioonwa kuwa madhehebu ya Kiyahudi)—kwa maana, inaonekana, walivuruga amani. Agrippina aliyepanga njama, aliweza kumshawishi mumewe, Claudius, amchukue mwanawe Nero na kumweka, mbele ya mtoto wa Claudius, wa kwanza katika mstari wa kiti cha enzi. Wasiwasi wa uzazi haukuridhika, kisha akamuua Claudius, na Nero alitawala dunia akiwa na umri wa miaka 17, akitawala kutoka AD 54 hadi AD 68 wakati Seneti ilimhukumu kifo kwa uhaini.

Nero, mwanamume mwenye macho ya samawati hafifu, shingo nene, tumbo lililochomoza, na miguu mikunjo, alikuwa maliki mwenye kichaa na mkatili, mtu anayeongozwa na raha ambaye alitawala ulimwengu kwa utashi na woga. Hatimaye mama yake aliuawa kwa kuchomwa kisu kwa kosa la uhaini na mkewe Octavia akakatwa kichwa kwa kosa la uzinzi. Kisha aliweka kichwa cha Octavia kwa bibi yake, Poppaea, ambaye miaka kadhaa baadaye alimpiga teke hadi kufa alipokuwa mjamzito.

Usiku wa Julai 18, 64 BK, moto ulizuka katika eneo la wafanyabiashara wa jiji la Roma. Ikichochea na pepo za majira ya kiangazi, miali ya moto ilienea upesi kupitia miundo kavu, ya mbao ya Jiji la Imperial. Hivi karibuni moto ulianza maisha yake mwenyewe kuteketeza yote katika njia yake kwa siku sita mchana na usiku saba. Wakati moto huo ulipokamilika, uliacha asilimia sabini ya jiji katika magofu yanayofuka moshi.

Uvumi ulitokea upesi kumshutumu Mtawala Nero kwa kuamuru kuteketezwa kwa jiji na kusimama juu ya kilele cha Palatine akicheza kinubi chake huku miali ya moto ikiteketeza ulimwengu uliomzunguka.

Tetesi hizi hazijawahi kuthibitishwa. Kwa kweli, Nero alikimbilia Roma kutoka kwa jumba lake la kifalme huko Antium (Anzio) na kukimbia kuzunguka jiji hilo usiku wote wa kwanza bila walinzi wake kuelekeza juhudi za kuzima moto huo. Lakini uvumi uliendelea na Mfalme akatafuta mbuzi wa Azazeli. Aliipata kwa Wakristo, wakati huo dhehebu la kidini lisilojulikana na wafuasi wachache katika jiji hilo. Ili kutuliza umati, Nero aliamuru wahasiriwa wake walishwe kwa simba wakati wa miwani mikubwa iliyofanywa katika uwanja wa michezo wa jiji uliobaki.

Kutoka kwa majivu ya moto ilipanda Roma ya kuvutia zaidi. Jiji lililojengwa kwa marumaru na mawe lenye mitaa mipana, viwanja vya waenda kwa miguu na maji ya kutosha kuzima moto wowote ujaio. Mabaki ya moto huo yalitumika kujaza mabwawa yaliyojaa malaria ambayo yamekuwa yakisumbua jiji hilo kwa vizazi kadhaa.

Mwanahistoria Tacitus aliandika:

"Sasa ulianza moto wa kutisha na uharibifu ambao Roma ilikuwa imewahi kupata. Ulianza katika Circus, ambapo inapakana na Palatine na milima ya Caelian. Ukizuka katika maduka ya kuuza bidhaa zinazowaka, na kuchochewa na upepo, moto huo ulikua mara moja na kufagia urefu wote wa Circus, mtu aliyezingirwa na ukuta. Kwanza, moto ulitanda kwa nguvu kwenye maeneo ya usawa.

"Wanawake waliojawa na hofu, wanaopiga kelele, wazee na vijana wasiojiweza, watu wanaodhamiria usalama wao wenyewe, watu bila ubinafsi kuunga mkono walemavu au kuwasubiri, watoro na waliokawia sawa - wote walizidisha mkanganyiko. Wakati watu walitazama nyuma, miale ya kutisha iliruka mbele yao au kuwalipuka. Walipotorokea eneo la jirani, moto uliaminika kuwa ulihusika - hata wilaya ya mbali ilithibitisha.

"Mwishowe, bila kujua wapi au wapi pa kukimbilia, walijaa kwenye barabara za mashambani, au kulala mashambani. Wengine ambao walikuwa wamepoteza kila kitu - hata chakula chao cha siku hiyo - wangeweza kutoroka, lakini walipendelea kufa. Vivyo hivyo na wengine, ambao walishindwa kuwaokoa wependwa wao. Hakuna aliyethubutu kupigana na moto. Jaribio la kufanya hivyo lilizuiliwa na watu waliorushwa na kundi la wahalifu, walililia. chini ya amri Labda walikuwa wamepokea amri au walitaka kupora bila kuzuiwa.

"Nero alikuwa Antium. Alirudi mjini tu wakati moto ulipokuwa unakaribia jumba la kifahari, alilojenga kuunganisha bustani ya Maecenas na Palatine.

"Kufikia siku ya sita ubomoaji mkubwa ulikuwa umekumbana na miale ya moto mkali na ardhi tupu na anga wazi, na moto hatimaye ulikomeshwa chini ya kilima cha Esquiline. Lakini kabla ya hofu kutulia, au matumaini kufufuka, miali ya moto ilizuka tena katika maeneo ya jiji yaliyo wazi zaidi. Hapa kulikuwa na majeruhi wachache; lakini uharibifu mpya zaidi ulisababisha uharibifu wa hekalu. hisia mbaya kwa watu waliamini kwamba Nero alikuwa na hamu ya kupata jiji jipya ambalo lingeitwa jina lake mwenyewe.

["The Burning of Rome, AD 64," Eyewitness to History, - eyewitnesstohistory.com (1999).
Marejeo: Duruy, Victor, Historia ya Roma juzuu ya. V (1883); Grant, Michael (mtafsiri), Tacitus, The Annals of Imperial Rome, (1989)]

Nero alijaribu kulaumu jumuiya ndogo ya Wakristo ya jiji hilo la moto (iliyofikiriwa kuwa kikundi tofauti cha Wayahudi), na kwa hiyo, kwa kufaa, aliwateketeza wengi wao wakiwa hai. Petro na Paulo walisemekana kuuawa kwa sababu hiyo. Lakini uvumi uliendelea kwamba Nero alikuwa ameimba shairi lake mwenyewe "Gunia la Troy" (hakufanya "fiddle") huku akifurahia tamasha angavu alilokuwa amewasha. Biashara hiyo kuhusu kuimba haikuwa ya busara, kwa kuwa Nero alikuwa amejiifanya mjinga kwa miaka mingi kwa kucheza kinubi hadharani na kuimba kabla, kihalisi, maonyesho ya amri. (christianhistoryinstitute.org/magazine/article/persecution-in-early-church-gallery)

Wakristo walikuwa wa kwanza, na wa kutisha sana, walengwa kwa mateso kama kikundi na mfalme Nero mnamo AD 64. Moto mkubwa ulizuka huko Rumi, na kuangamiza sehemu kubwa ya jiji. Uvumi ulienea kwamba Nero mwenyewe alihusika. Hakika alichukua fursa ya uharibifu uliotokea wa jiji hilo, akijenga jumba la kifahari la kibinafsi kwenye sehemu ya tovuti ya moto. Labda ili kugeuza fikira kutoka kwa uvumi huo, Nero aliamuru kwamba Wakristo wanapaswa kukusanywa na kuuawa. Wengine waliraruliwa na mbwa, wengine walichomwa wakiwa hai kama mienge ya binadamu. (bbc.co.uk/history/ancient/romans/christianityromanempire_article_01.shtml#one)

Katika anguko la mwaka 66 BK Wayahudi waliungana katika uasi, wakawafukuza Warumi kutoka Yerusalemu, na kulemewa katika kupita Beth-horoni jeshi la kuadhibu la Kirumi chini ya Gallus, mfalme wa kifalme. mjumbenchini Syria. Kisha ikaanzishwa serikali ya mapinduzi na kupanua ushawishi wake katika nchi nzima. Kwa kujibu, Maliki Nero alituma jeshi chini ya mkuu wa Vespasian ili kurejesha utulivu. Alijiunga na Tito, na pamoja majeshi ya Kirumi yaliingia Galilaya. Mnamo Juni 9, 68, Mfalme Nero iliripotiwa kujiua na kuitumbukiza Roma katika mwaka wavita vya wenyewe kwa wenyewe.

Vespasian (AD 69-79)

Kufikia mwaka wa AD 68, upinzani katika sehemu ya kaskazini ya mkoa (eneo la Galilaya) ulikuwa umetokomezwa na Warumi walielekeza uangalifu wao kamili kwa kutiishwa kwa Yerusalemu. Mwaka huo huo, Mfalme Nero alikufa kwa mkono wake mwenyewe, na kuunda utupu wa nguvu huko Roma. Katika machafuko yaliyotokea, Vespasian alitangazwa kuwa Mfalme na kurudi kwenye Jiji la Imperial. Iliangukia kwa mwana wake, Tito, kuongoza jeshi lililosalia katika shambulio la Yerusalemu.

Tito (mwaka 79–81 BK)

Tito akiwa na tmajeshi ya Kirumi yalizingira Yerusalemu na kuanza kufinya polepole maisha kutoka kwenye ngome ya Kiyahudi. Kufikia mwaka wa 70 BK washambuliaji walikuwa wamebomoa kuta za nje za Yerusalemu na kuanza kuuvamia mji huo kwa utaratibu. Shambulio hilo lilifikia kilele kwa kuchomwa na kuharibiwa kwa Hekalu ambalo lilitumika kama kitovu cha Dini ya Kiyahudi.

Katika ushindi huo, Warumi walichinja maelfu. Kati ya wale walioepushwa na kifo: maelfu walifanywa watumwa na kutumwa kufanya kazi katika migodi ya Misri, wengine walitawanywa kwenye viwanja vya Milki yote ili kuchinjwa kwa ajili ya kuburudisha umma. Masalia matakatifu ya Hekalu yalipeleka Roma ambako yalionyeshwa katika kusherehekea ushindi.

Uasi huo uliendelea kwa miaka mingine mitatu na hatimaye ukazimwa mnamo AD 73 na kuanguka kwa mifuko mbalimbali ya upinzani ikiwa ni pamoja na ngome ya Masada.

Domitian (AD 81–96)

Wingi wa vyanzo vya kimapokeo vina tarehe ya kitabu (Ufunuo) cha utawala wa mfalme wa Kirumi Domitian (AD 81–96), ushahidi ambao unaelekea kuthibitisha. [Stuckenbruck 2003](#), ukurasa wa 1535-1536
(sw.wikipedia.org/wiki/Book_of_Revelation)

Mwanahistoria Pliny alimwita Domitian mnyama kutoka kuzimu aliyeketi kwenye pango lake, akilamba damu. Katika Kitabu cha Ufunuo, Yohana wa Apocalypse anaweza kuwa alirejelea Domitian alipofafanua mnyama kutoka kuzimu ambaye anakufuru mbinguni na kunywa damu ya watakatifu.

Suetonius (mwanahistoria mwingine), ambaye alimchukia Domitian, ilimbidi akiri kwamba “alijizuia kwa maafisa wa jiji na magavana wa majimbo hivi kwamba hawakuwa wanyoofu zaidi au wa haki zaidi wakati wowote.”

Lakini kulikuwa na tatizo kwa Domitian. Alifurahia kukamata nzi na kuwachoma kwa kalamu. Alipenda kutazama mapigano ya gladiatorial kati ya wanawake na vijeba. Na wakati wa utawala wake alishuku njama dhidi ya maisha yake, idadi ya majasusi wa kifalme na watoa habari iliongezeka, na pia idadi ya waliouawa kati ya maafisa wa Kirumi walioshukiwa.

Domitian alikuwa maliki wa kwanza kujipatia jina rasmi katika Roma kama “Mungu Bwana.” Alisisitiza kwamba watu wengine wasifu ukuu wake kwa matamko kama vile “Bwana wa dunia,” “Hawezi kushindwa,” “Utukufu,” “Mtakatifu,” na “Wewe Peke Yako.”

Alipoamuru watu wampe heshima za kimungu, Wayahudi, na bila shaka Wakristo, walisitasita. Matokeo ya mateso ya Wayahudi yanathibitishwa vizuri; hiyo ya Wakristo sivyo. Hata hivyo, mnyama ambaye mwandishi wa Ufunuo anaeleza, pamoja na matukio katika kitabu hicho, labda yanafasiriwa vyema zaidi kuwa madokezo yaliyofichika kwa utawala wa Domitian. Kwa kuongezea, Flavius Clemens, balozi mnamo AD 95, na mkewe, Flavia Domitilla, waliuawa na kuhamishwa, mtawalia, kwa amri za Domitian; wanahistoria wengi wanashuku hii ni kwa sababu walikuwa Wakristo.

Trajan (AD 98–117)

Kulingana na Pliny wa Pili, ambaye aliona maelfu ya Wakristo wakiuawa kila siku, kwa kusikitikiwa aliandika Trajan, akithibitisha kwamba watu hao hawakufanya lolote dhidi ya sheria ya Kiroma inayostahili kifo. Hakuna kilichofanyika katika utetezi wao.

Maoni: Ikiwa Yohana aliachiliwa kutoka Patmo wakati wa utawala wa Trajan, basi matukio “lazima yatukie upesi” katika Ufunuo yangeanza muda fulani baada ya kifo cha Domitian.

Ignatius wa Antiokia (c. 35-110 AD) wakati wa utawala wa Domitian, Ignatius akiwa askofu alitawala kanisa la Antiokia, aliandika na kufundisha kinyume na mafundisho ya Agano Jipya; kwa mfano,

a.) Vivyo hivyo, hebu wote waheshimu mashemasi kama uteuzi wa Yesu Kristo, na askofu kama Yesu Kristo, ambaye ni Mwana wa Baba, na wazee kama Sanhedrin ya Mungu, na kusanyiko la mitume. Kando na haya, hakuna Kanisa” (Ignatius to the Thrallians III).

b.) Wakristo hawapaswi kufanya lolote bila kibali cha “Askofu”. (Ignatius kwa Thrallians II).

Polycarp (c. 69-ca155 BK)

Ndani ya kipindi hiki cha wakati Polycarp alijaribu kumshawishi Askofu wa Roma, Anicetus, kusherehekea Pasaka.

Marcus Aurelius Antoninus (mwaka 161-180 BK)

Ingawa alikuwa na kanuni nzuri, Marcus Aurelius aliwatesa Wakristo kwa kuhofia kwamba wangeharibu serikali. Ilikuwa ni katika kipindi hiki ambapo: Polycarp wa Smirna aliuawa kishahidi.

Septimius Severus (BK 193 - 211)

Severus, akiwa amepona ugonjwa mkali kupitia kwa Mkristo, aliwapendelea Wakristo kwa ujumla: Lakini kwa sababu ya chuki na hasira ya umati dhidi yao na ukuaji wao wa kutisha ilisababisha wapagani kuingiwa na hofu. Mateso yalianza. Tertullian, aliyeishi katika kipindi hiki cha wakati, anatumulisha kwamba ikiwa Wakristo wangejiondoa kwa pamoja kutoka katika maeneo ya Waroma, milki hiyo ingepunguza watu wengi sana.

Maximus (AD 235–238)

Katika baadhi ya majimbo kila kitu kilifanyika kuwaangamiza Wakristo wote. Wakristo wasio na idadi waliuawa bila kuhukumiwa na kuzikwa ovyoovyo katika chungu wakati mwingine hamsini au sitini wakitupwa shimoni pamoja, bila adabu hata kidogo.

Decius (AD 249–251)

Mateso haya yaliletwa kwa sababu ya chuki ya Decius kwa mtangulizi wake Phillip, Mkristo na kwa sehemu na wivu wake juu ya ongezeko la ajabu la Ukristo. Mahekalu ya wapagani yalianza kuachwa, na makanisa ya Kikristo yakakua.

Valerian (AD 253–260)

Wafia imani walioanguka katika kipindi hiki cha wakati walikuwa wasiohesabika na mateso yao yalikuwa mbalimbali na yenye uchungu. Wala cheo, jinsia, wala umri vilizingatiwa.

Aurelian (AD 270–275)

Aurelian aliimarisha nafasi ya mungu wa JuaSol Invictuskama mungu mkuu wa pantheon ya Kirumi. Nia yake ilikuwa kuwapa watu wote wa Dola, raia au askari, watu wa mashariki au wa magharibi, mungu mmoja ambaye wangeweza kumwamini bila kuisaliti miungu yao wenyewe. Wakati wa utawala wake mfupi, Aurelian alionekana kufuata kanuni ya "imani moja, himaya moja", ambayo haitafanywa rasmi hadiAmri ya Thesalonike. Anatokea kwa jina la cheo deus et dominus natus ("Mungu na mtawala aliyezaliwa"). ... Alirekodiwa na wanahistoria wa Kikristo kuwa alijipangamateso.

(sw.wikipedia.org/wiki/Aurelian)

Diocletian (mwaka 284-305 BK)

Mateso ya Diocletianic yalikuwa ya mwisho na makali zaidimateso ya WakristokatikaUfalme wa Kirumi. Katika AD303, Wafalme Diocletian, Maximian, Galerius, naConstantiusilitoa mfululizo waamrikubatilisha haki za kisheria za Wakristo na kuwataka wafuate desturi za kidini. Amri za baadaye zililenga makasisi na kudai dhabihu ya ulimwengu mzima, zikiwaamuru wakaaji wote watoe dhabihu kwa miungu. (sw.wikipedia.org/wiki/Diocletianic_Persecution)

Maximian(BK 285 hadi 305)

Alishiriki jina la mwisho na mfalme mwenzake na mkuu wake,Diocletian, ambaye ubongo wake wa kisiasa ulikamilisha ushujaa wa kijeshi wa Maximian.

Constantius I(mwaka 293 hadi 306 BK)

Akaizari wa Kirumiambaye alitawala kamaKaisarina kamaAugustusna alikuwa mwenzake mdogo wa AugustusMaximianchini yaUtawala wa kifalme.

(sw.wikipedia.org/wiki/List_of_Roman_emperors#The_Dominate)

Galerius (mwaka 305 hadi 311 BK)

Alifanya kampeni koteDanubedhidi yaCarpi, akiwashinda mnamo AD 297 na AD 300. Ingawa alikuwa mpinzani mkubwa waUkristo, alitoaAmri ya Uvumilivumwaka 311 BK.

Maoni: Diocletian na watawala hawa watatu walikuwa na uhusiano wa damu au ndoa.

Ardhi ya Wagothi Iliyovamiwa na Wahuni

Wahuni walikuwa kundi laWahamaji wa Eurasia, ikitokea mashariki mwaVolga, (mto nchini Urusi). Wahuni waliwashambulia Wavisigoth (kabila la magharibi la Goths) karibu mwaka 376 BK. Baada ya tukio hili, vikundi kadhaa vya Wagothi vilikuja chini ya utawala wa Hunnic, wakati wengine walihamia magharibi zaidi au kutafuta hifadhi ndani ya Milki ya Kirumi. (sw.wikipedia.org/wiki/Goths)

Nambari zisizoweza kudhibitiwa zaGothsna watu wengine wasio Warumi, wakikimbia kutokaHuns,aliingia kwenye Dolakwa kuvuka Danube. KatikaVita vya Adrianoplemwaka 378 BK waliwaletea Warumi kushindwa vibaya sana.

Attila the Hun(434–453)

Atilla alikuwa mtawala waHunskuanzia AD 434 hadi kifo chake mnamo Machi AD 453. Pia alikuwa kiongozi wa ufalme wa kikabila huko.KatinaUlaya Masharikinayojumuisha Huns,Ostrogoths,AlaaninaKibulgaria, miongoni mwa wengine.

Italia ilikuwa imekumbwa na njaa mbaya mnamo AD 451 na mazao yake yalikuwa yakiimarika kidogo mnamo AD 452. Uvamizi wa Attila kwenye nyanda za kaskazini mwa Italia mwaka huu haukuboresha mavuno. Kusonga mbele kwa Roma kungehitaji vifaa ambavyo havikuwepo nchini Italia, na kuchukua mji haingeboresha hali ya ugavi wa Attila. Kwa hivyo, ilikuwa faida zaidi kwa Attila kuhitimisha amani na kurudi katika nchi yake.

(sw.wikipedia.org/wiki/Attila)

Milki ya Roma ya Magharibi iliisha rasmi tarehe 4 Septemba BK 476, wakati Mtawala Romulus Augustulus alipoondolewa madarakani na Mfalme wa Kijerumani Odoacer.

([google.com/search?client=firefox-b-1-d&q=mwisho+wa+dola+ya+kirumi](https://www.google.com/search?client=firefox-b-1-d&q=mwisho+wa+dola+ya+kirumi))

Muhtasari wa Usuli wa Ufunuo

Mtume Yohana alikuwa na umri wa karibu miaka 26, pengine miaka 6 chini ya Petro, wakati Mitume Siku ya Pentekoste walipoanza kufundisha Injili ya Kristo. Muda si mrefu baadaye Stefano alipigwa mawe hadi kufa huku Sauli wa Tarso akikubali. Kwa hiyo, Wakristo wengi waliondoka Yerusalemu na Yudea.

Kristo alimwita Paulo kuwa mtume wake kwa Mataifa. Aliteseka sana mikononi mwa Wayahudi na Wapagani Wapagani. Aliandika barua kadhaa ili kuhimiza uaminifu. Wengi wanaamini kwamba Nero aliamuru Paulo auawe kufuatia kuchomwa moto kwa Roma kulikotokea mwaka 64 BK, mwaka huo huo Wayahudi wa Yerusalemu walianza uasi wao dhidi ya Rumi. Yaonekana Wayahudi walikuwa na mamlaka huko Yerusalemu kuanzia mwaka wa 66 BK hadi Aprili 70 BK siku chache kabla ya Pasaka. Tito alianza kuzingirwa kwake kwa muda wa miezi mitano. Iliisha wakati Warumi walipochoma hekalu pamoja na kumbukumbu zote za ukoo. Wayahudi hawakuweza tena kutambua ni nani angeweza kuwa Kuhani wao Mkuu halali. ([google.com/search?client=firefox-b-1-d&q=destruction+of+Jerusalem](https://www.google.com/search?client=firefox-b-1-d&q=destruction+of+Jerusalem))

Takriban miaka 30 baada ya uharibifu wa Yerusalemu na barua ya mwisho ya Paulo kwa makanisa ya Asia Ndogo Yohana aliandika Ufunuo kwa Makanisa huko Asia.

Muhtasari:

- a. Upagani pamoja na ibada yake ya Kifalme ilikuwa dini ya dola.
- b. Diocletian anajiona kuwa mungu kama walivyofanya wengine waliomfuata.
- c. Wakristo walimtambua maliki kuwa mtawala mkuu wa milki hiyo, lakini si Mungu.
- d. Kuhani wa kipagani na maafisa wa Kirumi waliwaona Wakristo kuwa waasi wanaopaswa kuadhibiwa. Kwa hiyo, Diocletian alimfukuza Yohana hadi Patmo.
- e. Wakristo katika makanisa saba ya Asia pengine wengi wao walikuwa wapagani wa zamani ambao hawakuwa wamekataa kabisa na kuyatupilia mbali matendo yao yote ya kipagani.
- f. Kulikuwa na wachungaji wakuu (maaskofu) katika makanisa ambao walitawala mafundisho na matendo yao.
- g. Mateso yaliendelea kuongezeka kwa kila mfalme mpya hadi Diocletian - alichukuliwa kuwa mbaya zaidi.
- h. Mungu ni mvumilivu akingojea uongofu wa wapagani zaidi na toba ya Wakristo waliopotoka.
- i. Yohana anatoa ujumbe wa Mungu wa mambo ambayo “lazima yatendeke upesi” au “yatimie upesi” - wakati fulani baada ya mwaka wa 100 BK.

Sura ya 2

Kwa Wakristo Waishio Asia Ndogo

Hadhira ya Mara Moja

Wakristo hao walijua mambo yaliyokuwa yakitukia katika eneo lao na kwamba lazima Mungu pia ajue taabu na mateso yao. Yohana aliandika kwa makanisa katika:

1. **Efeso**—Ulijiondoa mwenyewe kutoka kwa Kristo ambaye alikufa kwa ajili ya msamaha wako - kuacha na kuanguka kutoka kwa upendo na huruma yake.
2. **Smirna**— Uwe hodari Ibilisi analeta mateso zaidi.
3. **Pergamo**— Hamkunikana Mimi; bali unakubali mafundisho ambayo yanawakwaza ndugu zako.
4. **Thiatira**—Unakubali tabia ya kipagani ya uasherati na kuiheshimu miungu yao kwa kuiabudu unaposhiriki kula dhabihu zao.
5. **Sardi**— Umekufa kwa vile umeacha kufanya mapenzi ya Mungu. Wapagani wanakukubalini kuwa ni ndugu zao.

6. **Philadelphia**- Umeyashika na kuyafanya mapenzi Yangu. Kwa hivyo, kuna wengi ambao watasikiliza ujumbe Wangu. Kwa hiyo, tumia fursa ya mlango niliokufungulia.
7. **Laodikia**- Hujali, huna hisia Kwangu - haujali tena kuhusu wokovu wako.
(Ufunuo 2 & 3)

Sura ya 3

Mlango wa Mbinguni Umefunguliwa

Akiwa katika roho Yohana anaalikwa kuingia katika uwepo wa Mungu kupitia mlango uliofunguliwa wa Mbinguni. Hapa Yohana anaona mambo ambayo yangetukia hivi karibuni. Mungu mtawala mkuu wa ulimwengu yu juu ya kiti chake cha enzi akiwa na hati-kunjo ya amri zake mkononi mwake ambayo alimpa Kristo, mtawala wa Ufalme wa Mungu duniani.

Yohana anashuhudia wakati Shina la Daudi, Mwana wa Mungu, akifungua vile hati-kunjo saba zilizotiwa muhuri na kuona kitakachotokea wakati tarumbeta zitakapolia na Kristo atakapotekeleza maagizo ya Mungu juu ya wale wanaopigana vita dhidi ya Kanisa Lake.

Muhuri wa 1- Adui mgeni yuko tayari kushambulia, vita vinakuja

Muhuri wa 2 Amani huondolewa - ugomvi wa ndani huanza

Muhuri wa 3- Vita na ugomvi huleta njaa

Muhuri wa 4- Vita, ugomvi na njaa husababisha kifo.

Muhuri wa 5- Nafsi zenye haki Mbinguni huomba haki

6 muhuri- Wakati uko tayari kwa hasira ya Mwana-Kondoo - msukosuko wa Upagani na ibada yake ya Mfalme - matajiri na wenye nguvu, watawala wa falme za dunia, watajaribu kujificha kutoka kwa Mungu.

Umati mkubwa wa watu wenye haki, tangu mwanzo wa nyakati, ambao wametakaswa na dhabihu ya upatanisho ya Kristo, wanapiga kelele kwa sauti kuu WOKOVU ni wa Mungu na Mwana-Kondoo - roho hizi ziko Mbinguni sio kuzimu.

Yohana alikuwa ameshuhudia yale yatakayotokea kwa muda mfupi, Mungu anatoa muda wa kubadilika. Sasa, Yohana ataona Kristo akitekeleza hukumu ya Mungu dhidi ya wapagani waliotumia watawala wa kidunia kujaribu kuharibu Ufalme wa Mungu duniani.

Mungu kupitia Yohana anatumia ishara nyingi kurejelea hukumu yake ya haki katika sura ya 8 hadi 18. Wasomi wengi wa Biblia, waalimu na wanafunzi makini wametoa ufahamu na tafsiri tofauti bila uthibitisho wowote thabiti, huku wachache wakikubali. Kila kizazi kinaonekana kutoa tafsiri tofauti za ishara hizi huku wengine wakirejelea viongozi wa ulimwengu wa kizazi chao; kwa mfano, Papa wa Roma, Hitler, Saddam Hussain, Stalin, nk.

Muhuri wa 7- Kimya hutokea kwa muda mfupi, "utulivu kabla ya dhoruba." Wakati umefika kwa Kristo kutekeleza hukumu ya Mungu kwa wale ambao wamepigana vita dhidi ya ufalme wake duniani.

Sauti ya tarumbeta ni mwito wa kuchukua hatua - vita

- a. **Baragumu ya kwanza-** Biashara ya barabara kuu imevurugika -kusababisha hofu na ukosefu wa chakula.
- b. **Baragumu ya pili-** Biashara ya baharini imevurugika.
- c. **Tarumbeta ya tatu-** Biashara ya mito imevurugika.
- d. **Baragumu ya nne-** Nguvu ya Mungu ya ulimwengu mzima inayoonyeshwa wakati mabadiliko makubwa yanakaribia kutokea
 - 1) Serikali na viongozi wao hawataweza kubaki na mamlaka yao kuu juu ya mataifa na watu.
 - 2) Majeshi yangeendesha vita na kuua watu wengi. Wale walioachwa bado wanakataa kuacha mazoea yao ya kipagani ya sanamu na ibada ya mashetani.
- e. **Baragumu ya tano-** roho ikiondolewa mbinguni na kupewa ufunguo wa kuwadhuru watu wasio Wakristo.

- f. **Baragumu ya sita**- uvamizi kutoka mashariki unaopakana na Euphrates, mto unaoenea kutoka kaskazini mwa Uturuki hadi Ghuba ya Uajemi.
- g. **Baragumu ya saba**- mwisho wa Rumi na Upagani.

Sura ya 4

Mwisho wa Dola ya Kirumi

Mnamo mwaka wa 325 BK, Konstantino aliita pamoja Baraza la Nisea, ili kujaribu kuunganisha ufalme huo na dini ya serikali. Konstantino aliona Ukristo kuwa dini ya serikali inayoweza kuunganisha Milki ya Roma, ambayo wakati huo ilikuwa inaanza kugawanyika na kugawanyika. Konstantino alikataa kukumbatia kikamilifu imani ya Kikristo na akaendeleza imani na desturi zake nyingi za kipagani, kwa hiyo kanisa ambalo Konstantino alilikuza lilikuwa mchanganyiko wa Ukristo na upagani wa Kirumi. “Yeye (Konstantino) alidumisha cheo chake akiwa kuhani mkuu wa dini ya kipagani.”

(Ufalme wa Milele, FW Mattox, p. 127)

Kwa kufifisha tofauti na kufuta tofauti.

Yafuatayo ni matukio manne kama haya.

- 1) Kubadilisha miungu yao mingi, imani ya kuwa Mungu ni Mungu, kwa watakatifu walenzi wa miji ili kuwalinda.
- 2). Dini ya mungu-mke wa Misri, Ibada ya Isis, iliingizwa katika Ukristo kwa kuchukua nafasi ya Isis na kumweka Maria. Majina mengi ya cheo ambayo yalitumiwa kwa Isis, kama vile “Malkia wa Mbinguni,” “Mama ya Mungu,” na “theotokos” (mchukuaji-Mungu) yaliunganishwa na Maria. Mariamu alipewa nafasi ya juu katika imani ya Kikristo, mbali zaidi ya yale ambayo Biblia inamtaja, ili kuvutia waabudu Isis.
- 3) Mithraism ilikuwa dini rasmi ya de-facto hadi Constantine na watawala wa Kirumi waliofuata. Moja ya sifa kuu za Mithraism ilikuwa mlo wa dhabihu, ambao ulihusisha kula nyama na kunywa damu ya fahali aliyetolewa dhabihu. Konstantino na waandamizi wake walibadilisha hili kwa Meza ya Bwana/Ushirika wa Kikristo.
- 4) Konstantino, na waandamizi wake, walitoa uungaji mkono wao kwa askofu wa Roma kama mtawala mkuu wa kanisa la jimbo lake wakiamini kuwa ni bora kwa umoja wa Milki ya Roma kwamba serikali na dini ya serikali vijikite katika eneo moja. Milki ya Kirumi ilipoanguka, Askofu wa Kirumi alichukua cheo ambacho hapo awali kilikuwa cha maliki wa Kirumi Konstantino - Pontificus Maximus, (maana yake kuhani mkuu - lakini hapo awali alikuwa wadhifa wa juu zaidi katikawashirikina dini ya kale ya Kirumi)

(Kutoka ccel.org/s/schaff/history/3_ch01.htm)

Kanisa la serikali ya Kirumi lililoanzishwa na Konstantino lilibadilika na kuwa Kanisa Katoliki la Roma, mapatano ya kutisha ya Ukristo na dini za kipagani zilizoizunguka. Badala ya kutangaza Injili na kuwageuza wapagani, Kanisa la serikali “lilifanya tu dini za kipagani kuwa za Kikristo, na Ukristo wa “upagani” tu. (GotQuestions.org)

Mnamo mwaka wa 476 BK Romulus, mfalme wa mwisho wa Warumi upande wa magharibi, alipinduliwa na kiongozi wa Kijerumani Odoacer, ambaye alikua Mshenzi wa kwanza kutawala huko Rumi na hivyo kumaliza Ufalme wa Kirumi.

(Kutoka ushistory.org/civ/6f.asp)

Sura ya 5

Nafsi Zenye Haki Mbinguni Zinashangilia

Ufunuo 19 huanza kwa shangwe kuu ya umati wa watu wenye haki waliosamehewa tangu Adamu hadi wakati wa ushindi wa Mungu juu ya upagani. Shetani alikuwa ametumia nguvu zake za kidunia juu ya watu na tamaa yao ya kuwasifu wanadamu na mali za kidunia.

Kwa mara nyingine tena Mbingu ilifunguliwa. Kristo akiwa amevikwa vazi linalotiririka damu kama Mfalme wa Wafalme na Bwana wa Mabwana akija.

Nguvu za Shetani zimefungwa kwa muda. Ataruhusiwa kujaribu tena, kabla ya mwisho wa wakati, kuwaangamiza watu wa Mungu kabla hajafungwa milele. Wakati huo Mungu atatekeleza hukumu yake dhidi ya wote ambao wamekataa kumkubali Kristo kuwa Mungu. Kisha watahukumiwa adhabu ya milele na kutumwa kuwa pamoja na baba yao Ibilisi. Hata hivyo, wenye haki wataishi na Mungu milele na milele, uzima wa milele, wakimuabudu Mungu daima - wakimpa upendo wao, sifa na heshima.

Zaidi ya Hadhira ya Hapo Hapo

Kukiwa na mateso makubwa zaidi ambayo 'yangetukia hivi karibuni,' kubaki mwaminifu kungekuwa vigumu zaidi. Kwa hiyo, Mungu kupitia Yohana aliwatia moyo Wakristo katika Asia Ndogo, makanisa saba, kubaki waaminifu na jinsi ya kuishi kwa kumpendeza. Lakini, ujumbe wa Ufunuo unaenda zaidi ya wakati wa Ufalme wa Kirumi, watazamaji wa karibu, pia unaenda kwa wasikilizaji wa mbali.

Kufuatia kuanguka kwa Milki ya Kirumi, Kanisa Katoliki likiwa na nguvu zaidi, mateso yangukuwa makali tena. Kufikia karne ya 11, katika bidii ya Kanisa Katoliki kuanzisha toleo lao lililobadilishwa la ufalme wa Kristo, mapapa wa Kirumi walianza kutumia zana mpya - Vita vya Msalaba. Hapo awali, Vita vya Msalaba vilikuwa na lengo lao la kutekwa kwa Yerusalemu na "Nchi Takatifu". Kando ya njia za wapiganaji wa msalaba, maelfu ya raia wasio na hatia (hasa Wayahudi) walibakwa, kuibiwa, na kuchinjwa.

Karibu BK 1200 Wakristo wanaoamini Biblia walianza kupinga tafsiri rasmi za Biblia za Kanisa Katoliki, mafundisho na desturi. Walijitenga na Kanisa la Rumi, ambalo waliliona kuwa limeasi. Kwa hivyo, walionekana kama tishio kubwa linalowezezana. Ili kuondoa tishio hili lililofikiwa, wazo la vita vya msalaba lilibadilishwa ili kukandamiza upinzani wa kiroho ndani ya Uropa yenyewe. Kwa maneno mengine, majeshi yalikuzwa kwa nia ya kuuu jumuiya nzima za Wakristo wanaoamini Biblia.

Waldensia (karibu AD 1179)

Waldensia wa kwanza waliamini katika ukali, hadharanikuhubirina **funzo la kibinafsi la maandiko**. Madhehebu hayo yalianza mwishoni mwa karne ya 12 kama Maskini wa Lyons, [Ufaransa] bendi iliyoandaliwa na Peter Waldo, mfanyabiashara tajiri wa Lyons, ambaye alitoa mali yake karibu 1177 na kwenda huku na huko akihubiri ujumbe wa kitume umaskinikama njia ya ukamilifu. Mnamo 1179, walienda Roma, ambapo Papa Alexander III alibariki maisha yao lakini akakataza kuhubiri bila idhini kutoka kwa makasisi wa mahali hapo. Hawakutii na kuanza kuhubiri kulingana na ufahamu wao wenyewe wa maandiko. Wakionekana na Kanisa Katoliki la Kirumi kama lisilo la kawaida, walitangazwa rasmi wazushikuanzia karne kadhaa mateso ambayo ilikaribia kuharibu dhehebu hilo.

(sw.wikipedia.org/wiki/Waldensian)

Albigenses au Cathars (karibu AD 1200)

[Papa] Innocent wa Tatu aliamini kwamba wapinzani wanaoamini Biblia walikuwa wabaya zaidi kuliko makafiri (Wasaracens, Waislamu, na Waturuki), kwa kuwa walitishia umoja wa ... Ulaya. Kwa hiyo Innocent III alifadhili "crusades" ili kuwaangamiza. Papa Innocent (jina gani!) alimtaka Louis VII amfanyie mauaji yake, na pia alimwagiza Raymond VI amsaidie.

Waalbigenses au Wakathari walio kusini mwa Ufaransa kwa ujumla walizingatiwa kuwa wenye elimu ya juu zaidi na matajiri kuliko wengine nchini Ufaransa. Waliitwa wazushi na papa kwa vile hawakufuata amri zake. Walimiliki na kusoma Biblia zao jambo ambalo makuhani pekee waliruhusiwa kufanya. Katika mwaka wa 1209, Kanisa Katoliki lilianza vita vyake vya msalaba dhidi ya Wakristo wenzao wa Ulaya. Walirejelewa katika jumbe za Jumapili asubuhi za Papa Innocent kama "watumishi wa nyoka mzee". Innocent aliwaahidi

wauaji hao ufalme wa mbinguni ikiwa wangechukua panga zao dhidi ya watu wasio na silaha. Uharibifu wa Ukathari, ambao ulielekea kukimbia katika familia, ulikuwa kamili sana hivi kwamba Vita vya Msalaba sasa vinaonwa na wanahistoria kuwa mauaji ya kwanza ya kimbari ya Ulaya.

(Quintessentialpublications.com/twyman/?page_id=10)

Mnamo Julai 1209, jeshi la Wakatoliki wa Orthodox, labda sehemu ya vita vya Cathars, lilishambulia jiji la Beziers, Ufaransa na kuua raia 60,000 wasio na silaha, na kuua wanaume, wanawake na watoto. Jiji zima lilitimuliwa, na mtu alipolalamika kwamba Wakatoliki wanauawa pamoja na "wazushi", wajumbe wa papa waliwaambia waendeleo kuua na wasiwe na wasiwasi juu yake kwa maana "Bwana anawajua walio wake."

Mateso hayakukoma baada ya vita vya msalaba kuisha. Kwa maana katika miaka ya 1500-1600 watu waliuawa kwa kutafsiri Biblia katika lugha ya watu wengi, kwa kumiliki au hata kusoma Biblia. Katika hadhira ya mbali ya leo kuna mateso kote ulimwenguni, kama vile Uchina na nchi za mashariki ya kati.

Sura ya 7

Muhtasari na Hitimisho

Ufafanuzi huu si wa kawaida kwa vile hauingii katika tafsiri za kimapokeo kama vile maana ya ishara au unabii wa matukio ya ulimwengu ujao, badala yake unazingatia ujumbe wa Mungu kwa watu wake waliokuwa wakiteswa na kwa wale ambao wangeteseka katika nyakati za mbali.

Ujumbe wake ni "Mimi nina udhibiti wa uumbaji Wangu na wa wenye haki katika Kanisa Langu. Wakristo hawapaswi kusahau lengo lao la kufika kwenye mstari wa mwisho ili kuishi katika umilele pamoja Naye badala ya kujishughulisha na a) matukio ya kila siku katika maisha yao, b) tafsiri ya msomi fulani wa Biblia, au c) wakati matukio ya lugha ya mfano yalipofanyika au yatatekelezwa.

Kusisitiza juu ya aidha tafsiri ya kibinafsi au ya kutumainiwa ya mwalimu kama ukweli kamili ambao lazima utiwe ili kuwa katika ushirika na Mungu na mwanadamu ni hatari sana. Kwa hakika, maoni ya mtu huenda yakabadilika wanapoendelea kupata ujuzi wa ziada.

Kila Mkristo, hata wakati ndugu zao hawahitaji kujifunza neno la Mungu, kuishi ipasavyo kwa kutenda maagizo yake. Wasipofanya hivyo, basi hivi karibuni kutaniko lao lote litafuata aina za makutano yanayowakilishwa na makanisa saba ya Asia:

1. Imani moja ya kidini ni nzuri kama nyingine.
2. Mwaminifu hadi mwisho.
3. Wasiwasi kidogo juu ya ukweli.
4. Kuwa tayari kukubali kuwa kweli chochote kinachofundishwa tukiwa na hamu kidogo au bila kabisa ya kutafuta ukweli.
5. Kanisa lisilofanya chochote.
6. Kutafuta nafasi ya kumtumikia Mungu.
7. Kanisa la kijamii.